

Bryssel den 30 november 2022
(OR. en)

Interinstitutionellt ärende:
2022/0051(COD)

15024/1/22
REV 1

DRS 64
SUSTDEV 203
CODEC 1793
COMPET 928

NOT

från:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper I)
till:	Rådet
Komm. dok. nr:	6533/22
Ärende:	Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet och om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 – Allmän riktlinje

I. INLEDNING

1. Den 23 februari 2022 förelade kommissionen Europaparlamentet och rådet ett förslag till direktiv om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet och om ändring av direktiv (EU) 2019/1937¹.
2. I förslaget till direktiv, som grundar sig på artiklarna 50 och 114 i EUF-fördraget, fastställs regler om skyldigheter för företag vad gäller faktiska och potentiella negativa effekter för mänskliga rättigheter och negativa miljöeffekter, med avseende på företagens egen verksamhet, deras dotterbolags verksamhet och den verksamhet i värdekedjan som utförs av enheter med vilka företaget har en etablerad affärsförbindelse. Det innehåller också regler om ansvar för åsidosättande av dessa skyldigheter.

¹ 6533/22 + ADD 1.

3. Förslaget till direktiv syftar till att fastställa en övergripande ram som säkerställer att företag som är verksamma på den inre marknaden bidrar till att uppnå unionens omställning till en klimatneutral och grön ekonomi i linje med den europeiska gröna given och FN:s mål för hållbar utveckling.
4. Europaparlamentets utskott för rättsliga frågor (JURI) utsåg Lara WOLTERS (S&D, NL) till föredragande för förslaget, och åtta utskott ombads att yttra sig, nämligen utskottet för utveckling (DEVE), utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd (IMCO), utskottet för industrifrågor, forskning och energi (ITRE), utskottet för utrikesfrågor (AFET), utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet (ENVI), utskottet för ekonomi och valutafrågor (ECON), utskottet för internationell handel (INTA) och utskottet för sysselsättning och sociala frågor (EMPL), varav de fem sistnämnda var associerade utskott. JURI-utskottet förväntas rösta om sina ändringsförslag till kommissionens förslag och anta förhandlingsmandatet i slutet av mars 2023, och förhandlingsmandatet förväntas bli föremål för omröstning i kammaren i maj 2023.
5. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén antog sitt yttrande den 14 juli 2022².

II. ARBETET I RÅDET

6. Vid sitt möte den 24 februari 2022 tog rådet del av en föredragning från kommissionen om innehållet i och syftet med förslaget till direktiv.
7. Den 24 oktober 2022 informerades rådet (miljö), på begäran av den belgiska delegationen, med stöd av den spanska delegationen, om det arbete och de framsteg som gjorts när det gäller förslaget till direktiv.

² 11489/22.

8. Coreper gav vägledning för det fortsatta arbetet den 26 oktober 2022. Med utgångspunkt i delegationernas ståndpunkter, som vidareutvecklades i arbetsgruppen för bolagsrätt, lade ordförandeskapet vid Corepers möte den 18 november 2022 fram en reviderad kompromisstext i syfte att utarbeta en allmän riktlinje om förslaget. Mötet bekräftade dock att delegationerna visserligen var eniga om merparten av förslaget, men att deras åsikter fortfarande gick isär i ett begränsat antal frågor.
9. På grundval av de synpunkter som uttrycktes vid det mötet lade ordförandeskapet vid Corepers möte den 25 november 2022 fram en ny kompromisstext, i syfte att slutföra utarbetandet av den allmänna riktlinjen om texten. Några delegationer hade fortfarande vissa betänkligheter, särskilt när det gäller den nya definitionen av ”verksamhetskedja” i artikel 3 g. Ordförandeskapet lade fram en reviderad kompromisstext om den bestämmelsen, som fick brett stöd och infördes i dok. 15024/22 i syfte att nå en allmän riktlinje vid mötet i konkurrenskraftsrådet den 1 december 2022. Vissa delegationer vidhåller en granskningsreservation mot kompromisstexten.
10. Efter diskussionen vid Corepers möte den 25 november 2022 tog några delegationer återigen upp den viktiga frågan om omfattningen av de reglerade finansiella företagens tillhandahållande av finansiella tjänster. Med tanke på att vissa medlemsstaters ståndpunkter har utvecklats sedan det mötet ansåg ordförandeskapet att denna viktiga fråga bör behandlas ytterligare av Coreper inför mötet i konkurrenskraftsrådet.

11. Diskussionerna vid Corepers möte den 30 november 2022 kretsade kring ett nytt kompromissförslag från ordförandeskapet om omfattningen av finansiella tjänster som tillhandahålls av reglerade finansiella företag i det föreslagna direktivet. Några delegationer uttryckte fortfarande betänkligheter och vidhöll sina granskningsreservationer mot texten. Ordförandeskapet fann avslutningsvis att den kompromiss som lades fram skulle ingå i den konsoliderade kompromisstexten och översändas till rådet (konkurrenskraft) den 1 december 2022, i syfte att nå en överenskommelse om en allmän riktlinje. Den reviderade kompromisstexten, i den form den föreligger sedan mötet i Coreper den 30 november 2022, återges i bilagan till denna not. Ändringar i förhållande till den senaste text som redan översänts till rådet³ markeras med **understruken fetstil** för tillägg och [...] för strykningar.

III. KOMPROMISSTEXTENS HUVUDINNEHÅLL

A. Tillämpningsområde (artikel 2)

12. I artikel 2 anges det personliga tillämpningsområdet för förslaget till direktiv samt kriterier för att fastställa vilka företag som ska vara skyldiga att iaktta tillbörlig aktsamhet (artikel 2.1 och 2.2). Kriterierna baseras på antalet anställda och den globala nettoomsättningen när det gäller EU-företag och på den nettoomsättning som genereras i unionen när det gäller företag utanför EU. Kriterierna måste uppfyllas på företagsnivå, i enlighet med kommissionens förslag, dock under två på varandra följande räkenskapsår. Dessutom har en bestämmelse införts som gör det möjligt för företag att fullgöra vissa av skyldigheterna avseende tillbörlig aktsamhet på koncernnivå (artikel 4a).
13. När det gäller företag utanför EU skulle de, om de uppfyller kriteriet om nettoomsättning som genereras i unionen, omfattas av det personliga tillämpningsområdet för förslaget till direktiv, oavsett om de har en filial eller ett dotterbolag i unionen. En ny bestämmelse har lagts till i artikel 21.1a, enligt vilken kommissionen ska inrätta ett säkrat system för utbyte av information om den nettoomsättning som genereras i unionen av företag utanför EU som inte har någon filial i EU eller som har filialer i flera medlemsstater, i syfte att avgöra vilken medlemsstat som är behörig.

³ 15024/22.

14. Den övergripande logiken när det gäller tillämpningsområdet och tröskelvärdena för antalet anställda och nettoomsättningen har behållits i enlighet med kommissionens förslag.
Kompromisstexten innehåller dock även en infasningsklausul och en *vacatio legis*-period på ett år mellan utgången av införlivandeperioden och tillämpningen av reglerna i förslaget till direktiv (artikel 30), i syfte att säkerställa att de nyligen införda reglerna är proportionella, vilket många delegationer har förespråkat. Därför ska reglerna i förslaget till direktiv först tillämpas på mycket stora företag med mer än 1 000 anställda och 300 miljoner EUR i global nettoomsättning, eller 300 miljoner EUR i nettoomsättning som genererats i unionen när det gäller företag utanför EU, 3 år efter ikraftträdandet.
15. För att ytterligare förtydliga tillämpningsområdet för förslaget till direktiv kompletterades förteckningen över högrisksektorer (artikel 2.1 b) med en ny bilaga (bilaga II) innehållande de Nace-koder som motsvarar de förtecknade sektorerna.
16. Artikel 2 åtföljs av en detaljerad översynsklausul (artikel 29), enligt vilken kommissionen ska rapportera och utvärdera huruvida tröskelvärdena för antal anställda och nettoomsättning, förteckningen över högrisksektorer och kriteriet för nettoomsättning som genereras i unionen med avseende på företag utanför EU behöver ses över i framtiden. Dessutom bör kommissionen också rapportera och utvärdera huruvida det individuella tillvägagångssättet bör ändras till ett konsoliderat tillvägagångssätt, samt huruvida det personliga tillämpningsområdet för förslaget till direktiv bör ses över så att andra juridiska personer som har bildats i andra juridiska former än de former som för närvarande föreskrivs i förslaget till direktiv omfattas.

B. Definitioner (artikel 3)

i) Affärspartner (artikel 3 e och f)

17. Definitionen av etablerad affärsförbindelse enligt kommissionens förslag ströks ur artikel 3 f eftersom hela begreppet övergavs. I stället används endast definitionen av ”affärspartner” i artikel 3 e (”affärsförbindelse” enligt kommissionens förslag). För att säkerställa genomförbarhet för företagen och för att anpassa texten till den internationella ramen stärktes det riskbaserade tillvägagångssättet i förslaget, främst genom en ändring av artikel 6 (kartläggning och ingående bedömning av negativa effekter) och genom införandet av en ny artikel 6a om prioritering av negativa effekter. När det inte är möjligt att åtgärda alla negativa effekter samtidigt, ska företagen prioritera de negativa effekterna på grundval av hur allvarliga och sannolika de är och först ta itu med de mest betydande effekterna innan de går vidare till de mindre betydande effekterna. En negativ effekts allvarlighetsgrad ska bedömas på grundval av hur allvarlig den är, antalet personer eller hur stor del av miljön som påverkas och svårigheten att återställa den situation som rådde innan effekten inträdde.

ii) Verksamhetskedja (artikel 3 g)

18. Termen ”värdekedja” i kommissionens förslag har ersatts med den neutrala termen ”verksamhetskedja” för att återspegla medlemsstaternas skilda åsikter i frågan om huruvida hela ”värdekedjan” ska omfattas eller om tillämpningsområdet ska begränsas till ”försörjningskedjan” och för att undvika sammanblandning med redan befintliga definitioner eftersom termens innehåll har ändrats.

19. När det gäller innebörden av ”verksamhetskedjan” har man i kompromisstexten rört sig bort från begreppet med en fullständig ”värdekedja” och mer i riktning mot begreppet leveranskedja genom att man helt har utelämnat den fas som rör användningen av företags produkter eller tillhandahållandet av tjänster. För att öka den rättsliga klarheten infördes i den föreslagna definitionen av ”verksamhetskedja” en förteckning över verksamhet som bedrivs av affärspartner och som omfattas av definitionen. Eftersom dessa verksamheter redan nämndes i skäl 18 flyttade ordförandeskapet dem till textens normativa del. Dessutom tillades ett undantag för produkter som omfattas av exportkontroll (dvs. produkter med dubbla användningsområden och vapen) när det gäller distribution, transport, lagring och bortskaffande av sådana produkter. Vid Corepers möte den 25 november 2022 gjordes ytterligare ändringar för att förtydliga de delar av definitionen som rör verksamhet i tidigare och senare led.

C. Reglerade finansiella företag (artikel 2.8, artikel 3 a och g, artikel 6.3, artikel 7.6, artikel 8.7 och artikel 10.2, artikel 29 ca)

20. Efter ytterligare diskussioner vid Corepers möte den 30 november 2022 om omfattningen av de reglerade finansiella företagens tillhandahållande av finansiella tjänster lades en kompromisstext fram för att tillmötesgå vissa delegationers kvarstående farhågor och överlåta till varje enskild medlemsstat att besluta om huruvida reglerade finansiella företags tillhandahållande av finansiella tjänster ska ingå när direktivet införlivas. Ändringar i detta avseende har införts i artiklarna 2.8, 3 g, 10.2 och 29 ca. De tillhörande skälen 19, 34, 36b, 39, 41b, 43 och 70 har ändrats i enlighet med detta.

21. När det gäller definitionen av reglerade finansiella företag som skulle omfattas av förslaget till direktiv lämnas i kompromisstexten finansiella produkter (dvs. alternativa investeringsfonder (AIF-fonder) och företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag)) utanför tillämpningsområdet. Medlemsstaterna gavs en möjlighet att inte tillämpa förslaget till direktiv på pensionsinstitut som betraktas som sociala trygghetssystem enligt tillämplig EU-rätt.

22. Definitionen av verksamhetskedja med avseende på reglerade finansiella företag ändrades för att säkerställa klarhet när det gäller vilka finansiella tjänster som bör omfattas, om medlemsstaten beslutar att tillämpa direktivet på tillhandahållandet av sådana finansiella tjänster, samtidigt som investeringsverksamhet uteslöts på grund av dess särdrag. Om medlemsstaten beslutar att inte tillämpa direktivet på reglerade finansiella företags tillhandahållande av finansiella tjänster (för att täcka den efterföljande delen av verksamhetskedjan), bör verksamhetskedjan för reglerade finansiella företag vara densamma som för övriga företag från skilda ekonomiska sektorer.
23. Om medlemsstaten beslutar att tillämpa direktivet på reglerade finansiella företags tillhandahållande av finansiella tjänster bör de reglerade finansiella företagen vara skyldiga att identifiera de negativa effekterna av sina affärspartners verksamhet först i anslutning till att den finansiella tjänsten börjar tillhandahållas (artikel 6.3). Ett efterföljande undantag infördes för skyldigheten att övervaka de negativa effekterna i artikel 10.2 så att de reglerade finansiella företagen, med avseende på verksamheten vid de affärspartner till vilka de tillhandahåller finansiella tjänster, endast är skyldiga att övervaka de negativa effekter som identifierades innan den finansiella tjänsten tillhandahölls.
24. Den sista uppsättningen ändringar på detta område fråga infördes för att hantera ett reglerat finansiellt företags skyldighet att tillfälligt avbryta eller avsluta en affärsförbindelse (artiklarna 7.6 och 8.7) om ingen av de lämpliga åtgärder som vidtagits för att hantera de negativa effekterna har gett resultat. Genom undantag från denna allmänna skyldighet ska reglerade finansiella företag som tillhandahåller finansiella tjänster inte vara skyldiga att tillfälligt avbryta eller avsluta affärsförbindelsen. I ett sådant fall ska företaget dock övervaka de negativa effekterna samtidigt som ansträngningar görs för att hantera dessa effekter.

D. Bekämpande av klimatförändringar (artikel 15)

25. På begäran av många medlemsstater har texten i bestämmelsen om bekämpande av klimatförändringar anpassats så mycket som möjligt till direktivet om företagens hållbarhetsrapportering, som snart ska antas, inbegripet en särskild hänvisning till det direktivet, för att undgå problem med dess rättsliga tolkning samtidigt som man undviker att företagens skyldigheter utvidgas enligt denna artikel.
26. På grund av medlemsstaternas stora betänkligheter om kommissionens föreslagna bestämmelse om att koppla den rörliga ersättningen för medlemmar av företagsledningen till deras bidrag till företagets affärsstrategi och långsiktiga intressen och hållbarhet har denna bestämmelse strukits (artikel 15.3). Formen och strukturen på ersättningen till medlemmar av företagsledningen är frågor som främst omfattas av företagets och dess berörda organs eller aktieägares behörighet. Delegationerna efterlyste att man inte skulle göra ingrepp i de olika systemen för företagsstyrning inom unionen, vilka återspeglar de olika medlemsstaternas syn på företagets och deras organs uppgifter när det gäller att fastställa ersättningen till medlemmar av företagsledningen.

E. Civilrättsligt ansvar (artikel 22)

27. Artikel 22 har ändrats väsentligt för att skapa klarhet angående rättsläget och säkerhet för företagen och för att undvika oproportionerliga ingrepp i medlemsstaternas skadeståndsrättsliga system. De fyra villkor som måste vara uppfyllda för att ett företag ska kunna hållas ansvarigt – en skada som åsamkats en fysisk eller juridisk person, ett åsidosättande av en skyldighet, ett orsakssamband mellan skadan och åsidosättandet av skyldigheten och en förseelse (uppsåtligen eller genom vårdslöshet) – klargjordes i texten och inslaget av förseelse infördes.
28. Dessutom föreskrevs det uttryckligen i kompromisstexten att offer för negativa effekter för de mänskliga rättigheterna eller miljön ska ha rätt till full ersättning. Å andra sidan bör rätten till full ersättning inte medföra överkompensation, till exempel genom straffskadestånd.

29. Vidare förtydligades det solidariska ansvaret för ett företag och ett dotterbolag eller en affärspartner och den internationellt tvingande tillämpningen av reglerna om civilrättsligt ansvar. Alla dessa förtydliganden och preciseringar gjorde det möjligt att stryka skyddsåtgärderna för företag som strävar efter avtalsenliga garantier från sina indirekta affärspartner efter stark kritik av denna bestämmelse på grund av det stora beroendet av avtalsenliga garantier.

F. Skyldigheter för medlemmar av företagets ledning (artiklarna 25 och 26)

30. I kommissionens förslag reglerade man aktsamhetsplikten för medlemmar av företagets ledning (artikel 25) och fastställde en skyldighet för medlemmar av EU-företags ledning att införa och övervaka åtgärder för tillbörlig aktsamhet och anpassa företagsstrategin så att hänsyn tas till de negativa effekter som identifierats och de åtgärder för tillbörlig aktsamhet som införts (artikel 26).
31. På grund av att medlemsstaternas stora betänkligheter eftersom de ansåg att artikel 25 utgjorde ett olämpligt ingrepp i de nationella bestämmelserna om ansvarsplikten för medlemmar av företagets ledning och potentiellt undergrävde dessa medlemmars skyldighet att agera i företagets bästa intresse har denna bestämmelse strukits från texten.
32. Eftersom innehållet i artikel 26 var nära kopplat till förfarandet för tillbörlig aktsamhet ströks artikeln och dess huvuddelar flyttades till bestämmelsen om integrering av tillbörlig aktsamhet i företagets policyer och riskhanteringssystem (artikel 5.3), med beaktande av förekomsten av olika system för företagsstyrning och företagets frihet att reglera sina interna frågor.

G. Bilaga I och definitionerna av negativa effekter (artikel 3 b och c)

33. Bilaga I i förslaget till direktivet har ändrats avsevärt med huvudsyftet att göra skyldigheterna så tydliga och lättbegripliga som möjligt för företagen, samtidigt som en rättsligt stabil grund säkerställs. Syftet med bilaga I är att förteckna särskilda rättigheter och förbud, för vilka ett brott eller en överträdelse utgör en negativ effekt för de mänskliga rättigheterna (artikel 3 c) eller en negativ miljöeffekt (artikel 3 b). För att ge en bättre förståelse av hur dessa rättigheter och förbud bör tolkas innehåller bilaga I hänvisningar till internationella instrument som fungerar som referenspunkter.

34. För att säkerställa legitimitet i hänvisningarna till internationella instrument som endast är rättsligt bindande för staterna, och i enlighet med den övergripande logiken i bilaga I, omfattar bilaga I endast de internationella instrument som ratificerats av alla medlemsstater. Generellt sett hänvisar bilaga I till kompromisstexten endast till sådana skyldigheter och förbud som kan respekteras av företag, inte bara av stater.
35. När det gäller människorättsdelen i bilaga I omfattar den endast rättsligt bindande internationella instrument som erkänns som en minimiförteckning över instrument inom den internationella ramen. Beträffande miljödelen i bilaga I har ett begränsat antal ytterligare särskilda skyldigheter och förbud enligt internationella miljöinstrument lagts till, för vilka en överträdelse leder till en negativ miljöeffekt.
36. Dessutom har definitionerna av negativa miljöeffekter och negativa effekter för de mänskliga rättigheterna förtydligats. Den så kallade generalklausulen i kommissionens förslag har behållits för att skydda de mänskliga rättigheternas odelbarhet men den har förtydligats grundligt för att säkerställa största möjliga förutsägbarhet för företagen.

IV. SLUTSATS

Mot bakgrund av det ovanstående anser ordförandeskapet att texten utgör en välavvägd kompromiss mellan de olika delegationernas synpunkter. Rådet uppmanas därför att enas om en allmän riktlinje på grundval av den text som återges i bilagan vid konkurrenskraftsrådets möte den 1 december 2022 och att ge ordförandeskapet i uppdrag att inleda förhandlingar med Europaparlamentet.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

**om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet och om ändring av
direktiv (EU) 2019/1937**

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA
DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 50.1 och 50.2 g och 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁴,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Unionen bygger på respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, i enlighet med vad som fastställs i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. De grundläggande värden som har legat till grund för unionens egen tillblivelse, liksom de mänskliga rättigheternas universalitet och odelbarhet samt respekten för principerna i Förenta nationernas stadga och i internationell rätt, bör vägleda unionens åtgärder i internationella sammanhang. I dessa åtgärder ingår att främja en hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling i utvecklingsländer.

⁴ EUT C , , s. .

- (2) En hög skyddsnivå och förbättring av miljöns kvalitet samt främjande av europeiska grundläggande värden är några av unionens prioriteringar, såsom anges i kommissionens meddelande om den europeiska gröna given⁵. Dessa mål kräver att inte bara de offentliga myndigheterna utan även privata aktörer, särskilt företag, deltar.
- (3) I sitt meddelande *Ett starkt socialt Europa för rättvisa omställningar*⁶ åtog sig kommissionen att uppgradera Europas sociala marknadsekonomi för en rättvis omställning till hållbarhet. Detta direktiv kommer också att bidra till den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som främjar rättigheter som säkerställer rättvisa arbetsvillkor. Det är en del av EU:s politik och strategier för att främja anständigt arbete i hela världen, inbegripet i globala värdekedjor, i enlighet med kommissionens meddelande om anständiga arbetsvillkor i världen⁷.
- (4) Företagens beteende inom alla sektorer av ekonomin är avgörande för att uppnå unionens hållbarhetsmål, eftersom unionsföretag, särskilt stora sådana, är beroende av globala värdekedjor. Det ligger också i företagens intresse att skydda de mänskliga rättigheterna och miljön, särskilt med tanke på konsumenternas och investerarnas växande engagemang i dessa frågor. Flera initiativ för att främja företag som stöder värdeorienterad omvandling finns redan såväl på unionsnivå⁸ som på nationell nivå⁹.

⁵ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: *Den europeiska gröna given* (COM(2019) 640 final).

⁶ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén, *Översyn av handelspolitiken – En öppen, hållbar och bestämd handelspolitik*, COM(2020) 14 final.

⁷ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om anständigt arbete i hela världen för en global rättvis omställning och en hållbar återhämtning, COM(2022) 66 final.

⁸ *Enterprise Models and the EU agenda*, CEPS Policy Insights, No PI2021-02/ januari 2021.

⁹ T.ex. <https://www.economie.gouv.fr/entreprises/societe-mission>

- (5) Befintliga internationella standarder för ansvarsfullt företagande anger att företag bör skydda de mänskliga rättigheterna och beskriver hur de bör hantera miljöskyddet i sin verksamhet och i sina värdekedjor. I FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter¹⁰ erkänns företagens ansvar att iaktta tillbörlig aktsamhet i fråga om mänskliga rättigheter genom att identifiera, förebygga och begränsa de negativa effekterna av deras verksamhet på de mänskliga rättigheterna och genom att redovisa hur de hanterar dessa effekter. I dessa vägledande principer anges att företag bör undvika att kränka de mänskliga rättigheterna och arbeta för att komma till rätta med negativa effekter för de mänskliga rättigheterna som de har orsakat eller bidragit till eller som de har koppling till i sin egen verksamhet, genom dotterbolag och genom sina direkta och indirekta affärsförbindelser.
- (6) Begreppet tillbörlig aktsamhet i fråga om mänskliga rättigheter specificerades och vidareutvecklades i OECD:s riktlinjer för multinationella företag¹¹, där tillämpningen av tillbörlig aktsamhet utvidgades till miljö- och styrningsfrågor. OECD:s vägledning om ansvarsfullt företagande och sektorsspecifika vägledning¹² är internationellt erkända ramar med praktiska åtgärder för tillbörlig aktsamhet som syftar till att hjälpa företag att identifiera, förebygga och mildra faktiska och potentiella effekter i sin verksamhet, leveranskedjor och andra affärsförbindelser samt redogöra för hur de hanterar sådana effekter. Begreppet tillbörlig aktsamhet behandlas också i rekommendationerna från Internationella arbetsorganisationens (ILO) trepartsdeklaration om principer som rör multinationella företag och socialpolitik¹³.

¹⁰ Förenta nationernas *Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations "Protect, Respect and Remedy" Framework*, 2011, tillgängligt på https://www.ohchr.org/documents/publications/guidingprinciplesbusinesshr_en.pdf.

¹¹ *OECD Guidelines for Multinational Enterprises*, 2011 updated edition, tillgängliga på <http://mneguidelines.oecd.org/guidelines/>.

¹² *OECD Guidance on Responsible Business Conduct*, 2018, och *sector-specific guidance*, tillgängliga på <https://www.oecd.org/investment/due-diligence-guidance-for-responsible-business-conduct.htm>.

¹³ Internationella arbetsorganisationens trepartsdeklaration om principer som rör multinationella företag och socialpolitik, femte upplagan, 2017, tillgänglig på: https://www.ilo.org/empent/Publications/WCMS_094386/lang--en/index.htm.

- (7) FN:s mål för hållbar utveckling¹⁴, som alla FN:s medlemsstater antog 2015, omfattar målen att främja varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt. Unionen har satt som mål att uppnå FN:s mål för hållbar utveckling. Den privata sektorn bidrar till dessa mål.
- (8) I internationella avtal inom ramen för Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar, i vilka unionen och medlemsstaterna är parter, såsom Parisavtalet om klimatförändringar som antogs den 12 december 2015 (*Parisavtalet*)¹⁵ och den nyligen antagna klimatkpakten från Glasgow¹⁶, anges i detalj åtgärder som kan vidtas för att hantera klimatförändringar och bidra till att hålla den globala uppvärmningen inom 1,5 °C. Förutom särskilda åtgärder som förväntas av alla signatärparter anses den privata sektorns roll, särskilt dess investeringsstrategier, vara central uppnåendet av dessa mål.

¹⁴ https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E.

¹⁵ EUT L 282, 19.10.2016, s. 4.
https://unfccc.int/files/essential_background/convention/application/pdf/english_paris_agreement.pdf

¹⁶ Klimatkpakten i Glasgow, som antogs den 13 november 2021 vid klimatmötet (COP26) i Glasgow,
https://unfccc.int/sites/default/files/resource/cma2021_L16_adv.pdf.
https://unfccc.int/sites/default/files/resource/cma2021_L16_adv.pdf.

- (9) I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119¹⁷ åtog sig unionen också att uppnå klimatneutralitet senast 2050 och att minska utsläppen med minst 55 % fram till 2030. Båda dessa åtaganden kräver en förändring av företagens produktions- och inköpsmetoder. I kommissionens klimatmålsplan för 2030¹⁸ anges olika nivåer av utsläppsminskningar som krävs inom olika ekonomiska sektorer, men för alla gäller att det oavsett scenario krävs betydande minskningar för att unionen ska kunna uppnå sina klimatmål. I planen betonas också att förändringar i regler och praxis för företagsstyrning, bland annat när det gäller hållbar finansiering, kommer leda till att företagens ägare och ledning prioriterar hållbarhetsmål i sin verksamhet och i sina strategier. I meddelandet från 2019 om den europeiska gröna given¹⁹ anges att alla unionens åtgärder och strategier ska dra åt samma håll för att hjälpa EU att klara en lyckad och rättvis omställning till en hållbar framtid. Där anges också att hållbarhet bör integreras ytterligare i ramen för bolagsstyrning.
- (10) Enligt kommissionens meddelande om att bygga upp ett klimatresilient Europa²⁰, som redogör för unionens strategi för klimatanpassning, bör nya investeringar och politiska beslut vara klimatinformerade och framtidssäkrade, även för större företag som förvaltar värdekedjor. Detta direktiv bör vara förenligt med den strategin. På samma sätt bör det råda samstämmighet med kommissionens direktiv [...] om ändring av direktiv 2013/36/EU vad gäller tillsynsbefogenheter, sanktioner, filialer från tredjeland och risker avseende miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning (kapitalkravsdirektivet)²¹, som fastställer tydliga krav för bankernas styrningsregler, inbegripet kunskap om miljömässiga, sociala och styrningsrelaterade risker på styrelsenivå.

¹⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 av den 30 juni 2021 om inrättande av en ram för att uppnå klimatneutralitet och om ändring av förordningarna (EG) nr 401/2009 och (EU) 2018/1999 (europeisk klimatlag) (EUT L 243, 9.7.2021, s. 1).

¹⁸ SWD/2020/176 final.

¹⁹ COM(2019) 640 final.

²⁰ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: *Att bygga upp ett klimatresilient Europa – den nya EU-strategin för klimatanpassning* (COM(2021) 82 final), som finns på följande adress: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2021:82:FIN>.

²¹ EUT C [...], [...], s. [...].

- (11) Ett initiativ om hållbar företagsstyrning behandlas i handlingsplanen för den cirkulära ekonomin²², strategin för biologisk mångfald²³, från jord till bord-strategin²⁴ och kemikaliestrategin²⁵ samt i meddelandet om uppdatering av industristrategin 2020: en starkare inre marknad för EU:s återhämtning²⁶ Industri 5.0²⁷, handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter²⁸ och 2021 års översyn av handelspolitiken²⁹.
- (12) Detta direktiv är förenligt med EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2020–2024³⁰. I denna handlingsplan fastställs prioriteringen att stärka unionens engagemang för att aktivt underlätta det globala genomförandet av Förenta nationernas vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter och andra relevanta internationella riktlinjer, såsom OECD:s riktlinjer för multinationella företag, bland annat genom främjande av relevanta standarder för tillbörlig aktsamhet.

²² Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: En ny handlingsplan för den cirkulära ekonomin för ett renare och mer konkurrenskraftigt Europa (COM(2020) 98 final).

²³ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – *EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 – Ge naturen större plats i våra liv*, COM(2020) 380 final.

²⁴ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Från jord till bord-strategin för ett rättvisare, hälsosammare och miljövänligare livsmedelssystem* (COM(2020) 381 final).

²⁵ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén *Kemikaliestrategi för hållbarhet – På väg mot en giftfri miljö* (COM/2020/667 final).

²⁶ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – [Uppdatering av industristrategin 2020: en starkare inre marknad för EU:s återhämtning](#) (COM(2021) 350 final).

²⁷ Industri 5.0; https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/industrial-research-and-innovation/industry-50_en

²⁸ <https://op.europa.eu/webpub/empl/european-pillar-of-social-rights/sv>

²⁹ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén, *Översyn av handelspolitiken – En öppen, hållbar och bestämd handelspolitik*, COM(2021) 66 final.

³⁰ Gemensamt meddelande till Europaparlamentet och rådet om EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2020–2024 (JOIN/2020/5 final).

- (13) I sin resolution av den 10 mars 2021 uppmanar Europaparlamentet kommissionen att föreslå unionsregler för en omfattande skyldighet att visa tillbörlig aktsamhet för företag³¹. I rådets slutsatser om mänskliga rättigheter och anständigt arbete i globala leveranskedjor av den 1 december 2020 uppmanades kommissionen att lägga fram ett förslag till en unionsrättslig ram för hållbar företagsstyrning, inbegripet sektorsöverskridande skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet i globala leveranskedjor³². Europaparlamentet efterlyser också ett förtydligande av styrelseledamöternas skyldigheter i sitt initiativbetänkande av den 2 december 2020 om hållbar företagsstyrning. I sin gemensamma förklaring om EU:s lagstiftningsprioriteringar för 2022³³ har Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och kommissionen åtagit sig att verka för att skapa en ekonomi som fungerar för människor och att förbättra regelverket för hållbar företagsstyrning.
- (14) Detta direktiv syftar till att säkerställa att företag som är verksamma på den inre marknaden bidrar till hållbar utveckling och till en hållbarhetsomställning i ekonomier och samhällen genom att identifiera, förebygga och begränsa, stoppa och minimera potentiella eller faktiska negativa effekter för de mänskliga rättigheterna och negativa miljöeffekter med anknytning till företagens egen verksamhet, deras dotterbolags verksamhet och deras affärspartners verksamhet i företagens verksamhetskedjor. Detta direktiv påverkar inte medlemsstaternas ansvar att respektera och skydda de mänskliga rättigheterna och miljön enligt internationell rätt.

³¹ Europaparlamentets resolution av den 10 mars 2021 med rekommendationer till kommissionen om företagens tillbörliga aktsamhet och ansvarsskyldighet (2020/2129(INL)), P9_TA(2021)0073, tillgänglig på [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2020/2129\(INL\)](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2020/2129(INL)).

³² Rådets slutsatser om mänskliga rättigheter och anständigt arbete i globala leveranskedjor av den 1 december 2020 (13512/20).

³³ Gemensam förklaring från Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om EU:s lagstiftningsprioriteringar för 2022, tillgänglig på https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/joint_declaration_2022.pdf.

- (14a) Detta direktiv påverkar inte sådana skyldigheter på områdena mänskliga rättigheter, miljöskydd och klimatförändringar som följer av andra unionsrättsakter. Om bestämmelserna i detta direktiv strider mot en bestämmelse i en annan unionslagstiftningsakt som har samma mål och föreskriver mer omfattande eller mer specifika skyldigheter, bör bestämmelserna i den andra unionslagstiftningsakten ha företräde i den omfattning som konflikten gäller och bör tillämpas på dessa särskilda skyldigheter. Som exempel på dessa skyldigheter i unionens lagstiftningsakter kan nämnas skyldigheterna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/821 (förordningen om konfliktmineraler)³⁴, [förslaget till batteriförordning³⁵] eller [förslaget till förordning om avskogningsfria leveranskedjor³⁶].
- (14b) I syfte att ta hänsyn till särdragen hos pensions- och socialförsäkringssystemen i olika medlemsstater bör medlemsstaterna besluta huruvida de ska tillämpa detta direktiv på sina pensionsinstitut som driver sociala trygghetssystem enligt tillämplig unionsrätt.

³⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/821 av den 17 maj 2017 om fastställande av skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet i leveranskedjan för unionsimportörer av tenn, tantal och volfram, malmer av dessa metaller, samt guld med ursprung i konflikttrabbade områden och högriskområden (EUT L 130, 19.5.2017, s. 1).

³⁵ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om batterier och förbrukade batterier, om upphävande av direktiv 2006/66/EG och om ändring av förordning (EU) 2019/1020 (COM/2020/798 final).

³⁶ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om utsläppande på unionens marknad och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010 (COM(2021) 706 final).

- (15) Företagen bör vidta lämpliga åtgärder för att inrätta och genomföra åtgärder för tillbörlig aktsamhet med avseende på sin egen verksamhet, sina dotterbolag och sina direkta och indirekta affärspartner genom hela sin verksamhetskedja i enlighet med bestämmelserna i detta direktiv. Detta direktiv bör inte kräva att företag under alla omständigheter garanterar att negativa effekter aldrig kommer att uppstå eller att de kommer att stoppas. Exempelvis vad gäller affärspartner där de negativa effekterna är en följd av statliga ingripanden kan det vara svårt för företaget att uppnå ett sådant resultat. Därför bör de viktigaste skyldigheterna i detta direktiv vara skyldigheter med avseende på medlen (*obligations of means*). Företaget bör vidta lämpliga åtgärder som rimligen kan förväntas leda till att de negativa effekterna förebyggs eller minimeras under rådande omständigheter i det enskilda fallet. Hänsyn bör tas till särdragen i företagets affärsverksamhet och dess verksamhetskedja, sektor eller geografiska område där dess affärspartner är verksamma, till företagets möjlighet att påverka sina direkta och indirekta affärspartner och till huruvida företaget kan öka sitt inflytande.
- (16) Förfarandet för tillbörlig aktsamhet som fastställs i detta direktiv bör omfatta de sex steg som fastställs i OECD:s riktlinjer om tillbörlig aktsamhet för ansvarsfullt företagande, vilket inbegriper åtgärder för tillbörlig aktsamhet för företag som syftar till att identifiera och hantera negativa effekter för de mänskliga rättigheterna och miljön. Detta inbegriper följande steg: 1) Integrera tillbörlig aktsamhet i policyer och förvaltningssystem, 2) identifiera och bedöma negativa effekter för de mänskliga rättigheterna och miljön, 3) förebygga, stoppa eller minimera faktiska eller potentiella negativa effekter för de mänskliga rättigheterna och potentiella negativa miljöeffekter, 4) bedöma åtgärdernas effektivitet, 5) kommunicera, 6) vidta avhjälpande åtgärder.

(16a) I syfte att göra den tillbörliga aktsamheten mer effektiv och minska bördan för företagen bör de ha rätt att dela resurser och information inom sina respektive koncerner och med andra rättsliga enheter, i enlighet med befintlig nationell rätt och unionsrätt. Dessutom bör det moderbolag som omfattas av detta direktiv tillåtas att fullgöra vissa av skyldigheterna avseende tillbörlig aktsamhet även på vägnar av sina dotterbolag som omfattas av detta direktiv. Eftersom moderbolaget skulle fullgöra dessa skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet på dotterbolagens vägnar bör dotterbolagen endast vara skyldiga att fullgöra de skyldigheter som på grund av sin karaktär måste fullgöras på dotterbolagsnivå. Möjligheten att fullgöra skyldigheterna på koncernnivå bör begränsas till moderbolag och dotterbolag som båda omfattas av detta direktiv. Denna begränsning är nödvändig för administrativ verkställighet i fall där moderbolaget, med undantag för de skyldigheter som förblir hos dotterbolagen, är ansvarigt för att fullgöra skyldigheterna avseende tillbörlig aktsamhet. Moderbolagets tillsynsmyndighet bör vara behörig att övervaka och bedöma fullgörandet av skyldigheterna avseende tillbörlig aktsamhet för hela koncernen, med undantag för de skyldigheter som förblir hos dotterbolagen, för vilka den behöriga tillsynsmyndigheten bör vara det berörda dotterbolagets tillsynsmyndighet. Om dotterbolaget inte omfattas av detta direktiv kan moderbolaget inte uppfylla kraven på tillbörlig aktsamhet på dotterbolagets vägnar, eftersom dotterbolaget inte är skyldigt att iaktta tillbörlig aktsamhet. I så fall bör moderbolaget låta dotterbolagets verksamhet omfattas av moderbolagets egna skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet. Om dotterbolagen omfattas av detta direktiv men moderbolaget inte gör det, bör de fortfarande ha rätt att dela resurser och information inom koncernen. Dotterbolagen skulle dock vara ansvariga för att fullgöra skyldigheterna avseende tillbörlig aktsamhet enligt detta direktiv.

- (16b) Fullgörandet av skyldigheterna avseende tillbörlig aktsamhet på koncernnivå bör inte påverka dotterbolagens civilrättsliga ansvar gentemot skadelidande. Om villkoren för civilrättsligt ansvar är uppfyllda kan dotterbolaget hållas ansvarigt för den skada som har uppkommit, oavsett om skyldigheterna avseende tillbörlig aktsamhet har fullgjorts av dotterbolaget eller av moderbolaget på dotterbolagets vägnar.
- (16c) I enlighet med befintlig unionsrätt bör företag eller rättsliga enheter, när det delar information för att fullgöra skyldigheterna enligt detta direktiv, inte vara skyldiga att till sin affärspartner röja information som anses vara en företagshemlighet enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2016/943/EU³⁷.
- (17) Negativa effekter för de mänskliga rättigheterna och miljön kan uppstå i företagens egna verksamheter, deras dotterbolags verksamheter liksom i verksamheterna hos deras affärspartner i deras verksamhetskedjor, särskilt i samband med råvaruanskaffning och tillverkning eller i samband med bortskaffande av produkter eller avfall. För att den tillbörliga aktsamheten ska få en meningsfull verkan bör den omfatta negativa effekter för de mänskliga rättigheterna och negativa miljöeffekter som uppstår under största delen av livscykeln för produktionen, användningen och bortskaffandet av produkter eller tillhandahållandet av tjänster, i företagens egen verksamhet, i deras dotterbolags verksamhet och i deras affärpartners verksamhet i deras verksamhetskedjor.

³⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/943 av den 8 juni 2016 om skydd mot att icke röjd know-how och företagsinformation (företagshemligheter) olagligen anskaffas, utnyttjas och röjs (EUT L 157, 15.6.2016, s. 1).

- (18) Verksamhetskedjan bör omfatta verksamhet som rör ett företags produktion och leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster, vilket bör omfatta verksamhet som bedrivs av direkta och indirekta affärspartner som utformar, utvinner, tillverkar, transporterar, lagrar och levererar råvaror, produkter eller delar av produkter eller tillhandahåller tjänster till företaget som är nödvändiga för att företaget ska kunna bedriva sin verksamhet. Verksamhetskedjan bör också omfatta verksamhet som bedrivs av direkta och indirekta affärspartner som distribuerar, transporterar, lagrar och bortskaffar produkten, inbegripet bland annat demontering av produkten, återvinning, kompostering eller deponering, om denna verksamhet utförs för företagets räkning eller på företagets vägnar. Konsumenternas bortskaffande av produkten bör uteslutas för att säkerställa att skyldigheterna avseende tillbörlig aktsamhet är genomförbara. Verksamhetskedjan bör inte heller omfatta distribution, transport, lagring eller bortskaffande av en produkt som omfattas av en medlemsstats exportkontroll, dvs. antingen exportkontroll enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821³⁸ eller exportkontroll av vapen, ammunition eller krigsmateriel inom ramen för nationell exportkontroll, efter det att exporten av produkten har godkänts.

³⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 av den 20 maj 2021 om upprättande av en unionsordning för kontroll av export, förmedling, transitering och överföring av samt tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden (EUT L 206, 11.6.2021, s. 1).

- (19) När det gäller reglerade finansiella företag bör definitionen av termen *verksamhetskedja* [...] **även omfatta tillhandahållandet av finansiella tjänster [...] i den mening som avses i detta direktiv om medlemsstaten beslutar att tillämpa detta direktiv även på tillhandahållandet av sådana tjänster. I sådana fall bör definitionen av termen verksamhetskedja** anpassas i syfte att ta hänsyn till deras särdrag så att verksamheter som rör kapitalallokering och tillhandahållande av försäkringsskydd till realekonomin omfattas. Det är därför lämpligt att i definitionen av termen *verksamhetskedja* inte inkludera andra finansiella tjänster än sådana tjänster som direkt resulterar i en kapitalallokering eller risktäckning genom försäkring eller återförsäkring. Vad gäller reglerade finansiella företag som tillhandahåller finansiella tjänster bör *verksamhetskedjan* med avseende på tillhandahållandet av sådana tjänster begränsas till verksamhet som bedrivs av motparter som mottar sådana tjänster och deras dotterbolag som utnyttjar tjänsten och vars verksamhet är knuten till avtalet i fråga. Affärspartnerns verksamhet i dessa motparterers verksamhetskedjor bör inte omfattas. Motparter som är hushåll eller fysiska personer som inte agerar yrkesmässigt eller affärsmässigt samt små och medelstora företag bör inte betraktas som en del av det finansiella företagets verksamhetskedja.

- (20) [...]

(21) Enligt detta direktiv bör företag etablerade i unionen med i genomsnitt mer än 500 anställda och en global nettoomsättning på över 150 miljoner EUR under det senaste räkenskapsår för vilket årsredovisningshandlingar har fastställts eller borde ha fastställts vara skyldiga att iaktta tillbörlig aktsamhet, förutsatt att de uppfyller dessa kriterier under två på varandra följande räkenskapsår. Vad gäller företag som inte uppfyller dessa kriterier, men som hade mer än 250 anställda i genomsnitt och mer än 40 miljoner EUR i global nettoomsättning under det räkenskapsår som föregick det senaste räkenskapsåret och som är verksamma inom en eller flera sektorer med stor miljöpåverkan, bör, förutsatt att företagen uppfyller dessa kriterier under två på varandra följande räkenskapsår, tillbörlig aktsamhet börja tillämpas tre år efter utgången av införlivandeperioden för detta direktiv, för att ge en längre anpassningsperiod. För att säkerställa att bördan blir proportionell bör företag som är verksamma inom sektorer med stor miljöpåverkan åläggas att iaktta en mer riktad tillbörlig aktsamhet. Arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag, inbegripet sådana som utstationerats enligt artikel 1.3 c i Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG³⁹, ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/957⁴⁰, bör tas med i beräkningen av antalet anställda i kundföretaget. Utstationerade arbetstagare enligt artikel 1.3 a och b i direktiv 96/71/EG, ändrat genom direktiv (EU) 2018/957, bör endast tas med i beräkningen av antalet anställda i det utsändande företaget. Säsongsarbetare bör inkluderas i beräkningen av antalet anställda i proportion till antalet anställningsmånader.

³⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG av den 16 december 1996 om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster (EGT L 18, 21.1.1997, s. 1).

⁴⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/957 av den 28 juni 2018 om ändring av direktiv 96/71/EG om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster (EUT L 173, 9.7.2018, s. 16).

(22) Vid tillämpningen av detta direktiv bör urvalet av sektorer med stor inverkan baseras på OECD:s befintliga sektorsspecifika riktlinjer för tillbörlig aktsamhet, för att återspegla de prioriterade områdena för internationella åtgärder som syftar till att ta itu med mänskliga rättigheter och miljöfrågor. Följande sektorer bör anses ha stor påverkan vid tillämpningen av detta direktiv: Tillverkning av textilier, läder och liknande produkter (inbegripet skodon) och partihandel med textilier, kläder och skodon. Jordbruk, skogsbruk, fiske (inklusive vattenbruk), tillverkning av livsmedel och drycker och partihandel med jordbruksråvaror, levande djur, trä, livsmedel och drycker. Utvinning av mineraltillgångar oavsett var de utvinns (inklusive råolja, naturgas, kol, brunkol, metaller och metallmalmer samt alla andra icke-metalliska mineraler och stenbrottsprodukter), tillverkning av stål- och metallvaror, andra icke-metalliska mineraliska produkter och metallvaror (utom maskiner och apparater) samt partihandel med mineraltillgångar, basprodukter och insatsvaror (inklusive metaller och metallmalmer, byggmaterial, bränslen, kemikalier och andra insatsvaror). Dessa sektorer bör anses omfatta de närbesläktade sektorer av ekonomisk verksamhet som är förknippade med den tillämpliga statistiska näringsgrensindelning som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1893/2006⁴¹. Vad gäller finanssektorn bör den, på grund av dess särdrag, särskilt när det gäller verksamhetskedjan och de tjänster som erbjuds, och även om den omfattas av sektorsspecifik OECD-vägledning, inte räknas till de sektorer med stor påverkan som omfattas av detta direktiv. Samtidigt bör man inom denna sektor säkerställa en bredare täckning av faktiska och potentiella negativa effekter genom att även inkludera mycket stora företag som är reglerade finansiella företag, även om de inte har en juridisk form som innebär begränsat ansvar för ägarna.

⁴¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1893/2006 av den 20 december 2006 om fastställande av den statistiska näringsgrensindelningen Nace rev. 2 och om ändring av rådets förordning (EEG) nr 3037/90 och vissa EG-förordningar om särskilda statistikområden (EUT L 393, 30.12.2006, s. 1).

- (23) För att fullt ut uppnå målen i detta direktiv vad gäller negativa effekter för de mänskliga rättigheterna och miljön i samband med företagens verksamhet, deras dotterbolags verksamhet och deras affärspartners verksamhet i företagens verksamhetskedjor bör även tredjelandsföretag med betydande verksamhet i EU omfattas. Mer specifikt bör direktivet tillämpas på tredjelandsföretag som genererade en nettoomsättning på minst 150 miljoner EUR i unionen under det räkenskapsår som föregick det senaste räkenskapsåret eller en nettoomsättning på mer än 40 miljoner EUR men mindre än 150 miljoner EUR som genererats i unionen under det räkenskapsår som föregick det senaste räkenskapsåret, förutsatt att minst 20 miljoner EUR genererades inom en eller flera av sektorerna med stor miljöpåverkan. Företagen måste uppfylla dessa kriterier under två på varandra följande räkenskapsår.
- (24) För att fastställa tillämpningsområdet i förhållande till företag i tredjeländer bör det beskrivna omsättningskriteriet väljas eftersom det skapar en territoriell koppling mellan tredjelandsföretagen och unionens territorium. Omsättningen är en indikation på de effekter som dessa företags verksamhet kan ha på den inre marknaden. I enlighet med internationell rätt motiverar sådana effekter att unionsrätten tillämpas på företag i tredjeländer. För att säkerställa identifiering av de berörda företagens relevanta omsättning bör de metoder för beräkning av nettoomsättningen för tredjelandsföretag som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU⁴² användas. För att säkerställa en effektiv tillämpning av detta direktiv bör ett tröskelvärde för anställda i sin tur inte tillämpas för att fastställa vilka tredjelandsföretag som omfattas av detta direktiv, eftersom begreppet ”arbetstagare” i direktivet grundar sig på unionsrätten och inte så lätt kan överföras på förhållanden utanför unionen. I avsaknad av en tydlig och konsekvent metod, inbegripet i redovisningsregler, för att fastställa vilka som ska räknas som anställda i tredjelandsföretag skulle ett sådant tröskelvärde för anställda därför leda till rättsosäkerhet och medföra tillämpningsproblem för tillsynsmyndigheterna.

⁴² Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG (EUT L 182, 29.6.2013, s. 19).

Definitionen av omsättning bör baseras på direktiv 2013/34/EU, som redan har fastställt metoderna för att beräkna nettoomsättningen för företag utanför unionen, eftersom definitionerna av omsättning och intäkter är likartade även i internationella redovisningsregler. I syfte att säkerställa att tillsynsmyndigheten vet vilka tredjelandsföretag som genererar den omsättning som krävs i unionen för att omfattas av detta direktivs tillämpningsområde, bör det i detta direktiv krävas att tredjelandsföretagets auktoriserade företrädare eller företaget självt informerar en tillsynsmyndighet i den medlemsstat där tredjelandsföretagets auktoriserade företrädare har sin hemvist eller är etablerad och, om det inte är samma, en tillsynsmyndighet i den medlemsstat där företaget genererade den största delen av sin nettoomsättning i unionen under det räkenskapsår som föregick det senaste räkenskapsåret om att företaget är ett företag som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde. Om det är nödvändigt för att fastställa i vilken medlemsstat tredjelandsföretaget genererade den största delen av sin nettoomsättning i unionen kan medlemsstaten begära att kommissionen informerar medlemsstaten om den nettoomsättning som tredjelandsföretaget har genererat i unionen. Kommissionen bör inrätta ett system för att säkerställa ett sådant informationsutbyte.

(25) För att på ett meningsfullt sätt bidra till hållbarhetsomställningen bör tillbörlig aktsamhet enligt detta direktiv genomföras med avseende på negativa effekter för de mänskliga rättigheterna för personer till följd av brott mot en av de rättigheter som fastställs i de internationella instrument som förtecknas i del I avsnitt 1 i bilaga I till direktivet. För att säkerställa en omfattande täckning av de mänskliga rättigheterna bör ett brott mot en mänsklig rättighet som inte uttryckligen anges i del I avsnitt 1 i bilaga I och som kan begås av ett företag, dess dotterbolag eller affärspartner och som direkt skadar ett rättsligt intresse som skyddas i de människorättsinstrument som anges i del I avsnitt 2 i bilaga I också ingå i de negativa effekter för de mänskliga rättigheterna som omfattas av detta direktiv, förutsatt att det berörda företaget rimligen kunde ha identifierat dessa människorättsbrott i sin egen verksamhet och sitt dotterbolags och sina affärpartners verksamhet, med beaktande av alla relevanta omständigheter i det specifika fallet, såsom särdragen hos och omfattningen av företagets affärsverksamhet och dess verksamhetskedja, den ekonomiska sektorn och det geografiska och operativa sammanhanget. Kraven på tillbörlig aktsamhet bör vidare inbegripa negativa miljöeffekter till följd av överträdelse av ett förbud eller en skyldighet som anges i del II i bilaga I till detta direktiv.

- (26) När företagen bedömer de negativa effekterna för de mänskliga rättigheterna har de tillgång till vägledning som visar hur deras verksamhet kan påverka de mänskliga rättigheterna och vilket företagsbeteende som är förbjudet i enlighet med internationellt erkända mänskliga rättigheter. Sådan vägledning ingår till exempel i rapporteringsramen för FN:s vägledande principer⁴³, i Förenta nationernas riktlinjer för tolkning av vägledande principer⁴⁴ eller i *Human Rights Translated 2.0: A Business Reference Guide*⁴⁵.
- (26a) För att tillämpa meningsfull tillbörlig aktsamhet avseende de mänskliga rättigheterna och miljön bör företagen samråda med berörda parter under hela processen för genomförande av åtgärderna för tillbörlig aktsamhet. Företagets berörda parter bör omfatta företagets anställda, anställda vid företagets dotterbolag, fackföreningar och arbetstagarrepresentanter, konsumenter och andra personer, grupper, sammanslutningar eller enheter vars rättigheter eller intressen påverkas eller skulle kunna påverkas av företagets eller dess dotterbolags eller affärspartners produkter, tjänster och verksamhet. Personer som eventuellt påverkas kan till exempel vara människorättsförsvarare och miljöförsvarare i den mening som avses i FN:s förklaring om människorättsförsvarare. Grupper eller sammanslutningar som eventuellt påverkas kan till exempel vara ursprungsbefolkningar som skyddas enligt FN:s förklaring om urbefolkningars rättigheter. Enheter som eventuellt påverkas kan till exempel vara organisationer i det civila samhället, nationella människorättsinstitutioner eller miljöinstitutioner.

⁴³ https://www.ungpreporting.org/wp-content/uploads/UNGPREportingFramework_withguidance2017.pdf

⁴⁴ <https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Business/RtRInterpretativeGuide.pdf>

⁴⁵ https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Publications/HRT_2_0_EN.pdf

(27) För att de företag som omfattas av detta direktiv ska kunna uppfylla kraven på tillbörlig aktsamhet i fråga om mänskliga rättigheter och miljö i sin verksamhet, sina dotterbolags verksamhet och sina affärspartners verksamhet i företagens verksamhetskedjor, bör de integrera tillbörlig aktsamhet i sina företagspolicyer och riskhanteringssystem, identifiera, förebygga och begränsa samt stoppa och minimera omfattningen av potentiella och faktiska negativa effekter för mänskliga rättigheter och miljö, inrätta och upprätthålla ett klagomålsförfarande, övervaka de vidtagna åtgärdernas effektivitet i enlighet med de krav som fastställs i detta direktiv och offentligt informera om sina åtgärder vad gäller tillbörlig aktsamhet. För att säkerställa att det står klart för företagen vad som gäller, bör särskilt stegen för att förebygga och begränsa potentiella negativa effekter och att få dem att upphöra, eller när detta inte är möjligt, minimera faktiska negativa effekter, tydligt hållas isär i detta direktiv.

- (28) För att säkerställa att tillbörlig aktsamhet är en del av företagens policyer och riskhanteringssystem bör företagen, i linje med den relevanta internationella ramen, integrera tillbörlig aktsamhet i sina policyer och riskhanteringssystem och ha en policy för tillbörlig aktsamhet på plats. Policyn för tillbörlig aktsamhet bör innehålla en beskrivning av företagets syn, inbegripet på lång sikt, på tillbörlig aktsamhet, en uppförandekod som beskriver de regler och principer som företagets anställda och dotterbolag, och i förekommande fall företagets direkta eller indirekta affärspartner, ska följa och en beskrivning av de förfaranden som införts för att tillämpa tillbörlig aktsamhet, inbegripet de åtgärder som vidtagits för att kontrollera efterlevnaden av uppförandekoden och utvidga dess tillämpning till affärspartner. Uppförandekoden bör tillämpas på alla företagets funktioner och verksamheter av relevans, inklusive upphandlings- och inköpsbeslut. Företagen bör också uppdatera sin policy för tillbörlig aktsamhet utan onödigt dröjsmål efter en betydande förändring, men minst var 24:e månad. En betydande förändring bör tolkas som en förändring av status quo i företagets egen verksamhet, dess dotterbolags eller affärpartners verksamhet, det rättsliga klimatet eller företagsklimatet eller alla andra väsentliga förändringar av företagets situation som är av sådan art att företaget rimligen kan förväntas reagera på dem och uppdatera policyn. Exempel på en betydande förändring kan vara de fall där företaget är verksamt i en ny ekonomisk sektor eller ett nytt geografiskt område, börjar tillverka nya produkter eller ändrar produktionssättet för de befintliga produkterna med hjälp av teknik med potentiellt större negativa effekter eller ändrar sin företagsstruktur genom omstrukturering, sammanslagningar eller förvärv. Införlivandet av tillbörlig aktsamhet i riskhanteringssystemen bör förstås i linje med den relevanta internationella ramen, i syfte att säkerställa att skyldigheterna avseende tillbörlig aktsamhet införs och övervakas. För att fullgöra denna skyldighet bör företagen tillåtas att organisera sig internt utifrån sina behov, till exempel genom att använda befintliga förvaltningssystem, inrätta ett riskhanteringssystem för företaget eller inrätta en människorätts- och miljöansvarig.

- (29) För att uppfylla kraven på tillbörlig aktsamhet behöver företagen vidta lämpliga åtgärder för att identifiera och förebygga negativa effekter och få sådana effekter att upphöra. Med en *lämplig åtgärd* bör avses en åtgärd som är ägnad att uppnå målen för tillbörlig aktsamhet, som står i proportion till hur allvarlig och sannolik den negativa inverkan är och som företaget rimligen har tillgång till, med beaktande av omständigheterna i det specifika fallet, inbegripet särdragen hos och omfattningen av företagets affärsverksamhet och den ekonomiska sektorns och den specifika affärsförbindelsens särdrag. Om nödvändig information inte kan erhållas på grund av faktiska eller rättsliga hinder, till exempel på grund av att en affärspartner vägrar att lämna information och det inte finns någon rättslig grund för att genomdriva detta, kan sådana omständigheter inte göras gällande mot företaget.

- (30) Enligt de skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet som fastställs i detta direktiv bör ett företag identifiera faktiska eller potentiella negativa effekter för de mänskliga rättigheterna och miljön. För att möjliggöra en uttömmande identifiering av negativa effekter bör identifieringen vara baserad på kvantitativ och kvalitativ information. Vad gäller negativa miljöeffekter bör företaget till exempel få information om det ursprungliga tillståndet vid platser eller anläggningar med hög risk i dess verksamhetskedjor. När företaget identifierar negativa effekter bör det först kunna kartlägga alla delar av sin verksamhet, sina dotterbolags verksamhet och, om de har anknytning till deras verksamhetskedjor, sina affärspartners verksamhet och, på grundval av resultaten, göra en ingående bedömning med fokus på de områden där de negativa effekterna är mest sannolika eller mest betydande. När företaget identifierar de negativa effekterna bör det ta hänsyn till eventuella riskfaktorer, såsom huruvida dotterbolaget eller affärspartnern är ett företag som har överträtt de nationella bestämmelser som har antagits i enlighet med detta direktiv. Företaget kan få nödvändig information från tillsynsmyndigheternas beslut om sanktioner som bör offentliggöras av tillsynsmyndigheterna och av det europeiska nätverket av tillsynsmyndigheter så att företagen har tillgång till en enda informationskälla. Identifiering av negativa effekter bör inbegripa en dynamisk och regelbunden bedömning av människorätts- och miljöförhållandena: utan onödigt dröjsmål efter en betydande förändring, men minst var 24:e månad, under verksamhetens eller förbindelsens hela livslängd. En betydande förändring bör tolkas som en förändring av status quo i företagets egen verksamhet, dess dotterbolags eller affärspartners verksamhet, det rättsliga klimatet eller företagsklimatet eller alla andra väsentliga förändringar av företagets situation, inbegripet vetskap om de negativa effekterna från allmänt tillgänglig information eller genom samråd med berörda parter, som är av sådan art att företaget rimligen kan förväntas reagera på dem och identifiera de negativa effekterna, möjligen prioritera dem och förebygga, begränsa eller stoppa dem eller minimera deras omfattning. Exempel på en betydande förändring kan vara de fall där företaget är verksamt i en ny ekonomisk sektor eller ett nytt geografiskt område, börjar tillverka nya produkter eller ändrar produktionssättet för de befintliga produkterna med hjälp av teknik med potentiellt större negativa effekter eller ändrar sin företagsstruktur genom omstrukturering, sammanslagningar eller förvärv. Reglerade finansiella företag som tillhandahåller finansiella tjänster bör identifiera de negativa effekterna endast när tjänsten inleds och de bör inte vara skyldiga att göra en dynamisk eller regelbunden bedömning av de negativa effekterna.

När företagen identifierar negativa effekter bör de också identifiera och bedöma effekterna av en affärspartners affärsmodell och affärsstrategier, inbegripet handels-, upphandlings- och prissättningsmetoder.

- (31) För att undvika onödiga bördor för mindre företag som är verksamma inom sektorer med stor miljöpåverkan som omfattas av detta direktiv bör dessa företag endast vara skyldiga att identifiera de faktiska eller potentiella negativa effekter som är relevanta för respektive sektor.
- (32) Om företaget inte kan förebygga, begränsa, stoppa eller minimera alla identifierade faktiska och potentiella negativa effekter samtidigt i full utsträckning, bör det prioritera dem på grundval av hur allvarlig och sannolik den negativa effekten är. I linje med den relevanta internationella ramen bör en negativ effekts allvarlighetsgrad bedömas på grundval av hur allvarlig den är (den negativa effektens betydelse), antalet personer eller hur stor del av miljön som påverkas (den negativa effektens omfattning) och svårigheten att återställa den situation som rådde före effekten (den negativa effektens oåterkalleliga karaktär). Å andra sidan är företagets faktiska eller potentiella inflytande på dess affärspartner, graden av företagets inblandning i de negativa effekterna, närheten till dotterbolaget eller affärspartnern eller dess potentiella ansvar inte relevanta faktorer för prioriteringen av negativa effekter. Till följd av prioriteringen bör företaget, efter att inom rimlig tid ha tagit itu med de mest betydande negativa effekterna, vara skyldigt att ta itu med mindre betydande negativa effekter. Vid bedömningen av rimlig tid bör vederbörlig hänsyn tas till omständigheterna i det specifika fallet, inbegripet företagets resurser och den ekonomiska sektor som företaget är verksamt i, allvaret i de prioriterade negativa effekter som företaget åtgärdar vid en viss tidpunkt och betydelsen av de prioriterade negativa effekterna vid en viss tidpunkt.

- (33) Enligt de skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet som fastställs i detta direktiv bör ett företag som identifierar potentiella negativa effekter för de mänskliga rättigheterna eller miljön vidta lämpliga åtgärder för att förebygga eller på lämpligt sätt begränsa dessa. För att ge företagen rättslig klarhet och säkerhet bör man i detta direktiv fastställa alla de åtgärder som företagen bör förväntas vidta för att förebygga och begränsa potentiella negativa effekter, i förekommande fall beroende på omständigheterna. Vid bedömningen av lämpliga åtgärder för att förebygga eller på lämpligt sätt begränsa de negativa effekterna ska vederbörlig hänsyn tas till den så kallade graden av företagets inblandning i de negativa effekterna i linje med de internationella ramarna och företagets förmåga att påverka den affärspartner som orsakar de negativa effekterna. Företagen bör vara skyldiga att förebygga eller begränsa de negativa effekter som de själva orsakar ("orsakar" de negativa effekter som avses i den internationella ramen) eller som de orsakar tillsammans med sina dotterbolag eller affärspartner ("bidra" till de negativa effekter som avses i den internationella ramen). Att tillsammans orsaka de negativa effekterna är inte begränsat till att företaget och dess dotterbolag eller affärspartner är lika delaktiga i de negativa effekterna, utan bör omfatta alla fall av företagets handlingar eller underlåtenhet som orsakar de negativa effekterna tillsammans med dotterbolagens eller affärspartnerernas handlingar eller underlåtenhet. När företag inte själva eller tillsammans med andra rättsliga enheter orsakar de negativa effekterna i sin verksamhetskedja, men de negativa effekterna orsakas av deras affärspartner i företagets verksamhetskedjor ("är direkt kopplade till" de negativa effekter som avses i den internationella ramen), bör de vara skyldiga att använda sitt inflytande för att förebygga eller begränsa de negativa effekter som deras affärspartner orsakar eller öka sitt inflytande för att göra detta. Genom att endast använda begreppet "orsakar" de negativa effekterna i stället för att använda de termer som används i de internationella ramarna undviker man sammanblandning med befintliga juridiska termer i de nationella rättssystemen samtidigt som man täcker in samma orsakssamband som beskrivs i dessa ramar. I detta sammanhang bör företagets inflytande över en affärspartner, i linje med internationella ramar, inbegripa dels dess förmåga att övertyga affärspartnern om att förhindra negativa effekter (t.ex. genom marknadsinflytande, förkvalificeringskrav eller koppling av affärsincitament till mänskliga rättigheter och miljöprestanda), dels den grad av inflytande eller hävstångseffekt som företaget rimligen skulle kunna utöva, till exempel genom samarbete med den berörda affärspartnern eller genom samarbete med ett annat företag som är den direkta affärspartnern till den affärspartner som är förknippad med negativa effekter.

- (34) För att uppfylla skyldigheten att förebygga och begränsa effekterna i enlighet med detta direktiv bör företagen vara skyldiga att vidta samtliga följande åtgärder, i förekommande fall beroende på omständigheterna: Om det är nödvändigt på grund av de förebyggande åtgärdernas komplexitet bör företagen utarbeta och genomföra en handlingsplan för förebyggande. Företagen bör sträva efter att få avtalsenliga garantier från en direkt affärspartner om att affärspartnern kommer att säkerställa efterlevnad av uppförandekoden eller handlingsplanen för förebyggande åtgärder, bland annat genom att i sin tur kräva motsvarande avtalsenliga garantier från sina partner i den mån deras verksamhet ingår i företagets verksamhetskedja. De avtalsenliga garantierna bör åtföljas av lämpliga åtgärder för att kontrollera efterlevnaden. Företaget bör dock endast vara skyldigt att sträva efter de avtalsenliga garantierna eftersom erhållandet av dem kan bero på omständigheterna. För att säkerställa att potentiella negativa effekter förebyggs på ett heltäckande sätt bör företagen också göra finansiella eller icke-finansiella investeringar som syftar till att förhindra negativa effekter, och samarbeta med andra företag. Företag bör också tillhandahålla riktat och proportionellt stöd till små och medelstora företag som är affärspartner till företaget, om de små och medelstora företagens bärkraft skulle kunna äventyras, såsom finansiering, till exempel genom direkt finansiering, lån till låg ränta, garantier för fortsatt anskaffning och stöd för att säkra finansiering – för att bidra till genomförandet av uppförandekoden eller handlingsplanen för förebyggande – eller tillhandahålla teknisk vägledning, bland annat i form av utbildning och uppgradering av ledningssystem. Att äventyra ett litet eller medelstort företags bärkraft bör tolkas som att det kan orsaka en konkurs för det lilla eller medelstora företaget eller försätta företaget i en situation där konkurs är nära förestående. **När finansiella företag tillhandahåller finansiella tjänster i den mening som avses i detta direktiv bör de** inte vara skyldiga att tillhandahålla riktat och proportionellt stöd till ett litet eller medelstort företag eftersom deras verksamhetskedja inte omfattar små och medelstora företag.
- (35) För att återspegla hela skalan av alternativ för företaget i fall där potentiella effekter inte kan hanteras genom de beskrivna förebyggande åtgärderna eller minimeringsåtgärderna, bör detta direktiv också hänvisa till företagets möjlighet att försöka ingå ett avtal med den indirekta affärspartnern, i syfte att uppnå efterlevnad av företagets uppförandekod eller en förebyggande åtgärdsplan, och vidta lämpliga åtgärder för att kontrollera att den indirekta affärspartnern följer avtalet.

- (35a) Det är möjligt att förebyggande av negativa effekter kräver samarbete med ett annat företag, till exempel när det gäller indirekta affärspartner med ett företag som har ett direkt avtalsförhållande med den indirekta affärspartnern i fråga. I vissa fall kan samarbete med andra enheter vara det enda realistiska sättet att förhindra till och med sådana negativa effekter som orsakas av direkta affärspartner, om företagets inflytande inte är tillräckligt. Företaget bör samarbeta med den enhet som har bäst förutsättningar att på ett effektivt sätt förebygga eller begränsa negativa effekter på egen hand eller tillsammans med företaget eller andra rättsliga enheter, samtidigt som tillämplig lagstiftning, särskilt konkurrenslagstiftningen, respekteras.
- (36) För att säkerställa att åtgärder för att förebygga och begränsa potentiella negativa effekter fungerar effektivt bör företagen prioritera samarbete med affärspartner i verksamhetskedjan, i stället för att avsluta affärsförbindelsen, vilket bör vara en sista utväg i de fall där man utan framgång har försökt att förebygga och begränsa negativa potentiella effekter. Att avsluta affärsförbindelsen som en sista utväg bör innebära att inga mindre drastiska möjligheter är tillgängliga och att det verkar finnas små utsikter att öka företagets inflytande över de affärspartner som orsakar de negativa effekterna. Direktivet bör dock också, i fall där de potentiella negativa effekterna inte kan hanteras genom de beskrivna förebyggande åtgärderna eller begränsningsåtgärderna, hänvisa till företagens skyldighet att avstå från att ingå nya eller utvidga befintliga förbindelser med den berörda affärspartnern och att, om den lagstiftning som reglerar deras förbindelser så tillåter, antingen tillfälligt avbryta affärsförbindelserna med avseende på den berörda verksamheten, samtidigt som ansträngningar görs för att förebygga eller begränsa effekterna, om det finns rimliga förväntningar på att dessa ansträngningar kommer att ge resultat på kort sikt, eller avsluta affärsförbindelsen med avseende på den berörda verksamheten. För att göra det möjligt för företag att uppfylla denna skyldighet bör medlemsstaterna säkerställa att det finns en möjlighet att tillfälligt avbryta och att avsluta affärsförbindelsen i avtal som regleras av deras lagstiftning, utom i fall där parterna enligt lag är skyldiga att ingå dem, såsom obligatoriska försäkringar. Enbart det faktum att ett tredjeland inte har ratificerat eller i sin nationella lagstiftning genomfört något av de instrument som förtecknas i bilaga I till detta direktiv medför inte någon skyldighet att tillfälligt avbryta eller avsluta affärsförbindelsen.

(36a) I vissa fall bör företagen inte vara skyldiga att avsluta affärsförbindelsen. Företagen bör inte vara skyldiga att avsluta affärsförbindelsen om det finns rimliga förväntningar på att avslutandet kan leda till allvarigare negativa effekter. Detta är i linje med de internationella ramarna, och intressena hos dem som påverkas negativt bör beaktas. Att t.ex. avsluta en affärsförbindelse där potentiella negativa effekter på grund av barnarbete har konstaterats skulle kunna utsätta barnet för ännu allvarigare negativa effekter för de mänskliga rättigheterna. På samma sätt skulle allvarigare negativa effekter kunna uppstå om arbetstagarna berövas sin levnadslön genom att affärsförbindelsen med arbetsgivaren avslutas för att stoppa de potentiella negativa effekter som består i brott mot rätten till kollektiva förhandlingar. Slutligen bör företaget inte vara skyldigt att avsluta affärsförbindelsen med en viktig affärspartner som tillhandahåller råvaror, produkter eller tjänster som är nödvändiga för företagets affärsverksamhet, om avslutandet skulle orsaka väsentlig skada för företaget. Väsentlig skada bör tolkas som en negativ och betydande effekt på företagets rättsliga, finansiella eller ekonomiska situation eller dess produktionskapacitet, inbegripet ur ett långsiktigt perspektiv, såsom en effekt som medför sannolikhet för insolvens. För att inte undergräva detta direktivs syften bör beslutet att inte avsluta affärsförbindelsen omfattas av efterföljande villkor. Företaget bör vara skyldigt att rapportera till tillsynsmyndigheten och vederbörligen motivera skälen till att inte avsluta affärsförbindelsen och fortsätta att övervaka de potentiella negativa effekterna med eventuella åtgärder som ska vidtas för att förebygga eller begränsa de negativa effekterna, regelbundet ompröva beslutet att inte avsluta affärsförbindelsen och söka alternativa affärsförbindelser. För att öka rättssäkerheten bör bestämmelserna i detta direktiv om avslutande av affärsförbindelsen endast tillämpas på affärsavtal som företaget har ingått efter utgången av införlivandeperioden för detta direktiv.

- (36b) Såsom också framhålls i OECD:s riktlinjer för multinationella företag behöver de finansiella tjänsternas särdrag erkännas. Reglerade finansiella företag förväntas beakta de negativa effekterna under hela sin finansierings- och försäkringsprocess och använda sin så kallade hävstångseffekt för att påverka de företag till vilka de tillhandahåller finansiering eller försäkring, för att förebygga eller begränsa företagens potentiella negativa effekter. Under vissa omständigheter kan det vara svårt eller till och med omöjligt att omedelbart avsluta eller tillfälligt avbryta de finansiella tjänsterna (t.ex. obligatoriska försäkringar). I andra fall där ett reglerat finansiellt företag utövar en hävstångseffekt kan det vara olämpligt att tillfälligt avbryta eller avsluta de finansiella tjänsterna eftersom röstning och engagemang, framför allt samarbete med investerare eller borgenärer, kan ha bättre möjligheter att förebygga eller begränsa de negativa effekterna. Av dessa anledningar kräver direktivet inte att reglerade finansiella företag, **när de tillhandahåller finansiella tjänster i den mening som avses i detta direktiv**, tillfälligt avbryter eller avslutar affärsförbindelsen. I sådana fall bör de reglerade finansiella företagen vara skyldiga att fortsätta att övervaka de negativa effekterna och fortsätta ansträngningarna för att förebygga eller begränsa de negativa effekterna.
- (37) Vad gäller direkta och indirekta affärspartner kan industrisamarbete, branschspecifika system och flerpartsinitiativ bidra till att skapa ytterligare förutsättningar att identifiera, begränsa och förebygga negativa effekter. Därför bör det vara möjligt för företag att förlita sig på sådana initiativ för att stödja genomförandet av de skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet som fastställs i detta direktiv, i den mån sådana system och initiativ är lämpliga för att stödja fullgörandet av dessa skyldigheter. Företagen skulle på eget initiativ kunna bedöma hur dessa system och initiativ ska anpassas till skyldigheterna enligt detta direktiv. För att säkerställa fullständig information om sådana initiativ bör det i direktivet också hänvisas till möjligheten för kommissionen och medlemsstaterna att underlätta spridningen av information om sådana system eller initiativ och resultaten av dessa. Kommissionen bör i samarbete med medlemsstaterna utfärda riktlinjer för bedömning av ändamålsenligheten hos branschsystem och flerpartsinitiativ.

- (38) Kraven på tillbörlig aktsamhet i detta direktiv innebär att ett företag som identifierar faktiska negativa effekter för de mänskliga rättigheterna eller miljön bör vidta lämpliga åtgärder för att få dessa att upphöra. Det kan förväntas att ett företag har förmåga att stoppa negativa effekter i sin egen verksamhet och i sina dotterbolags verksamhet. Det bör dock klargöras att när det gäller affärspartner vars negativa effekter inte kan stoppas bör företagen minimera omfattningen av dessa effekter. En minimering av de negativa effekterna bör innebära ett krav på att i största möjliga mån få den negativa effekten att upphöra. För att ge företagen rättslig klarhet och säkerhet bör detta direktiv definiera vilka åtgärder företag ska vidta för att få negativa effekter för de mänskliga rättigheterna och miljön att upphöra och minimera deras omfattning, i förekommande fall beroende på omständigheterna. Vid bedömningen av lämpliga åtgärder för att stoppa eller minimera omfattningen av de negativa effekterna bör vederbörlig hänsyn tas till ”graden av företagets inblandning i de negativa effekterna” i linje med de internationella ramarna och företagets förmåga att påverka den affärspartner som orsakar de negativa effekterna. Företagen bör vara skyldiga att stoppa eller minimera omfattningen av de negativa effekter som de själva orsakar (”orsakar” de negativa effekter som avses i den internationella ramen) eller som de orsakar tillsammans med sina dotterbolag eller affärspartner (”bidrar” till de negativa effekter som avses i den internationella ramen). Att tillsammans orsaka de negativa effekterna är inte begränsat till att företaget och dess dotterbolag eller affärspartner är lika delaktiga i de negativa effekterna, utan bör omfatta alla fall av företagets handlingar eller underlåtenhet som orsakar de negativa effekterna tillsammans med dotterbolagens eller affärspartnerernas handlingar eller underlåtenhet. När företag inte orsakar de negativa effekter som uppstår i deras verksamhetskedja själva eller tillsammans med andra juridiska personer, utan de negativa effekterna orsakas av deras affärspartner i företagets verksamhetskedjor (”är direkt kopplade till” de negativa effekter som avses i den internationella ramen) bör de vara skyldiga att använda sitt inflytande för att stoppa eller minimera omfattningen av de negativa effekter som deras dotterbolag eller affärspartner orsakar eller öka sitt inflytande för att göra detta. Genom att endast använda begreppet ”orsakar” de negativa effekterna i stället för att använda de ovannämnda termer som används i de internationella ramarna undviker man sammanblandning med befintliga juridiska termer i de nationella rättssystemen samtidigt som man täcker in samma orsakssamband som beskrivs i dessa ramar.

I detta sammanhang bör företagets inflytande över en affärspartner, i linje med de internationella ramarna, inbegripa dels dess förmåga att övertala affärspartnern att förebygga de negativa effekterna (till exempel genom marknadsinflytande, förkvalificeringskrav eller koppling av affärsincitament till mänskliga rättigheter och miljöprestanda), dels den grad av inflytande eller hävstångseffekt som företaget rimligen skulle kunna utöva, till exempel genom samarbete med den berörda affärspartnern eller genom samarbete med ett annat företag som är den direkta affärspartnern till den affärspartner som är förknippad med de negativa effekterna.

- (39) För att fullgöra kravet att stoppa och begränsa effekterna enligt detta direktiv bör företagen vara skyldiga att vid behov vidta samtliga följande åtgärder, beroende på omständigheterna. De bör neutralisera de negativa effekterna eller minimera deras omfattning, med en åtgärd som står i proportion till de negativa effekternas betydelse och räckvidd och till företagets inblandning i de negativa effekterna. Vid behov bör företagen utarbeta och genomföra en plan för korrigerande åtgärder med rimliga och tydligt definierade tidsfrister för åtgärder och kvalitativa och kvantitativa indikatorer för att mäta förbättringar. Företagen bör också sträva efter att få avtalsenliga garantier från en direkt affärspartner om att affärspartnern kommer att säkerställa efterlevnad av företagets uppförandekod och, om nödvändigt, en handlingsplan för förebyggande åtgärder, bland annat genom att i sin tur kräva motsvarande avtalsenliga garantier från sina partner i den mån deras verksamhet ingår i företagets verksamhetskedja. De avtalsenliga garantierna bör åtföljas av lämpliga åtgärder för att kontrollera efterlevnaden. Företaget bör dock endast vara skyldigt att sträva efter de avtalsenliga garantierna eftersom erhållandet av dem kan bero på omständigheterna. Företagen bör också göra finansiella och icke-finansiella investeringar som syftar till att stoppa eller minimera omfattningen av de negativa effekterna, tillhandahålla riktat och proportionellt stöd till små och medelstora företag som är deras affärspartner, om de små och medelstora företagens bärkraft kan äventyras, och samarbeta med andra enheter, inbegripet, i förekommande fall, för att öka företagets förmåga att få de negativa effekterna att upphöra. Att äventyra ett litet eller medelstort företags bärkraft bör tolkas som att det kan orsaka en konkurs för det lilla eller medelstora företaget eller försätta företaget i en situation där konkurs är nära förestående. **När finansiella företag tillhandahåller finansiella tjänster i den mening som avses i detta direktiv bör de** inte vara skyldiga att tillhandahålla riktat och proportionellt stöd till ett litet eller medelstort företag eftersom deras verksamhetskedja inte omfattar små och medelstora företag. Slutligen bör företagen tillhandahålla avhjälpande åtgärder till de drabbade personerna och samhällena. Dessa åtgärder bör bestå av finansiell eller icke-finansiell ersättning, som bör stå i proportion till de negativa effekternas betydelse (omfattningen av de negativa effekterna och allvaret) och räckvidd (antalet personer eller hur stor del av miljö som påverkas) och företagets inblandning i de negativa effekterna. Den finansiella eller icke-finansiella ersättningen kan bestå i att de drabbade personerna återställs till den situation som de skulle ha befunnit sig i om de faktiska negativa effekterna inte hade inträffat.

- (40) För att återspegla hela skalan av alternativ för företaget i de fall där faktiska effekter inte kan hanteras genom de beskrivna åtgärderna, bör detta direktiv också hänvisa till företags möjlighet att försöka ingå ett avtal med den indirekta affärspartner, i syfte att uppnå efterlevnad av företags uppförandekod eller en korrigerande åtgärdsplan, och vidta lämpliga åtgärder för att kontrollera att den indirekta affärspartner följer avtalet.
- (41) För att säkerställa att åtgärderna för att stoppa eller minimera de faktiska negativa effekterna är effektiva bör företagen prioritera samarbete med affärspartner i verksamhetskedjan, i stället för att avsluta affärsförbindelsen, vilket bör vara en sista utväg efter det att man utan framgång har försökt att stoppa eller minimera de faktiska negativa effekterna. Att avsluta affärsförbindelsen som en sista utväg bör innebära att inga mindre drastiska möjligheter är tillgängliga och att det verkar finnas små utsikter att öka företags inflytande över de affärspartner som orsakar de negativa effekterna. Detta direktiv bör dock också, i fall där de faktiska negativa effekterna inte kan stoppas eller i tillräcklig utsträckning minimeras genom de beskrivna åtgärderna, hänvisa till företags skyldighet att avstå från att ingå nya eller utvidga befintliga förbindelser med den berörda affärspartner och att, om den lagstiftning som reglerar deras förbindelser så tillåter, antingen tillfälligt avbryta affärsförbindelsen med avseende på den berörda verksamheten, samtidigt som ansträngningar görs för att stoppa eller minimera omfattningen av de negativa effekterna, om det finns rimliga förväntningar på att dessa ansträngningar kommer att ge resultat på kort sikt, eller avsluta affärsförbindelsen med avseende på den berörda verksamheten. För att göra det möjligt för företag att uppfylla denna skyldighet bör medlemsstaterna säkerställa att det finns en möjlighet att tillfälligt avbryta och att avsluta affärsförbindelsen i avtal som regleras av deras lagstiftning, utom i fall där parterna enligt lag är skyldiga att ingå dem, såsom obligatoriska försäkringar. Enbart det faktum att ett tredjeland inte har ratificerat eller i sin nationella lagstiftning genomfört något av de instrument som förtecknas i bilaga I till detta direktiv medför inte någon skyldighet att tillfälligt avbryta eller avsluta affärsförbindelsen.

(41a) I vissa fall bör företagen inte vara skyldiga att avsluta affärsförbindelsen. Företagen bör inte vara skyldiga att avsluta affärsförbindelsen om det finns rimliga förväntningar på att avslutandet kan leda till allvarigare negativa effekter. Detta är i linje med de internationella ramarna, och intressena hos dem som påverkas negativt bör beaktas. Att till exempel avsluta en affärsförbindelse där barnarbete har konstaterats kan utsätta barnet för ännu allvarigare negativa effekter för de mänskliga rättigheterna. På samma sätt kan allvarigare negativa effekter uppstå om arbetstagarna berövas sin levnadslön genom att affärsförbindelsen med deras arbetsgivare avslutas för att stoppa negativa effekter som består i brott mot rätten till kollektiva förhandlingar. Slutligen bör företaget inte vara skyldigt att avsluta affärsförbindelsen med en viktig affärspartner som tillhandahåller råvaror, produkter eller tjänster som är nödvändiga för företagets affärsverksamhet, om avslutandet skulle orsaka väsentlig skada för företaget. Väsentlig skada bör tolkas som en negativ och betydande effekt på företagets rättsliga, finansiella eller ekonomiska situation eller dess produktionskapacitet, inbegripet ur ett långsiktigt perspektiv, såsom en effekt som medför sannolikhet för insolvens. För att inte undergräva detta direktivs syften bör beslutet att inte avsluta affärsförbindelsen omfattas av efterföljande villkor. Företaget bör vara skyldigt att rapportera till tillsynsmyndigheten och vederbörligen motivera skälen till att inte avsluta affärsförbindelsen och fortsätta att övervaka de faktiska negativa effekterna, med eventuella åtgärder för att stoppa eller minimera omfattningen av de negativa effekterna, regelbundet ompröva beslutet att inte avsluta affärsförbindelsen och sträva efter alternativa affärsförbindelser. För att öka rättssäkerheten bör bestämmelserna i detta direktiv om avslutande av affärsförbindelsen endast tillämpas på affärsavtal som företaget har ingått efter utgången av införlivandeperioden för detta direktiv.

(41b) Såsom också framhålls i OECD:s riktlinjer för multinationella företag behöver de finansiella tjänsternas särdrag erkännas. Reglerade finansiella företag förväntas beakta de negativa effekterna under hela sin finansierings- och försäkringsprocess och använda sin så kallade hävstångseffekt för att påverka de företag till vilka de tillhandahåller finansiering eller försäkringar, för att stoppa eller minimera omfattningen av företagens negativa effekter. Under vissa omständigheter kan det vara svårt eller till och med omöjligt att omedelbart avsluta eller tillfälligt avbryta de finansiella tjänsterna (till exempel obligatoriska försäkringar). I andra fall där ett reglerat finansiellt företag utövar en hävstångseffekt kan det vara olämpligt att tillfälligt avbryta eller avsluta de finansiella tjänsterna eftersom röstning och engagemang, framför allt gemensamt engagemang med investerare eller borgenärer, kan innebära bättre möjligheter att stoppa eller minimera omfattningen av de negativa effekterna. Av dessa anledningar kräver direktivet inte att reglerade finansiella företag, **när de tillhandahåller finansiella tjänster i den mening som avses i detta direktiv**, tillfälligt avbryter eller avslutar affärsförbindelsen. I dessa fall bör de reglerade finansiella företagen vara skyldiga att alltjämt övervaka de negativa effekterna och fortsätta ansträngningarna för att stoppa och minimera omfattningen av dem.

(42) Företag bör ge personer och organisationer möjlighet att lämna in klagomål direkt till dem i händelse av berättigade farhågor om faktiska eller potentiella negativa effekter för de mänskliga rättigheterna och miljön. För att minska bördan för företagen bör de kunna delta i ett gemensamt klagomålsförfarande, såsom de förfaranden som inrättas gemensamt av företag (till exempel av en koncern), genom branschorganisationer eller flerpartsinitiativ, i stället för att inrätta ett klagomålsförfarande på egen hand. Organisationer som skulle kunna lämna in sådana klagomål bör inbegripa fackföreningar och andra arbetstagarrepresentanter som företräder enskilda personer som arbetar i den berörda verksamhetskedjan och organisationer i det civila samhället som är verksamma på områden med anknytning till de negativa effekterna i fråga, om de har kännedom om potentiella eller faktiska negativa effekter. Företagen bör inrätta ett rättvist, tillgängligt och öppet förfarande för att hantera dessa klagomål och i förekommande fall informera arbetstagare, fackföreningar och andra arbetstagarrepresentanter om sådana förfaranden. Begreppet *rättvist, tillgängligt och öppet* bör tolkas i överensstämmelse med princip 31 i FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, enligt vilken förfarandena ska vara legitima, tillgängliga, förutsebara, likvärdiga, öppna, förenliga med rättigheterna och en källa till fortsatt lärande. Förfarandet bör säkerställa att klagandens identitet behandlas konfidentiellt och att nödvändiga åtgärder vidtas för att förhindra alla former av repressalier från företaget och dess dotterbolag. Repressalier bör tolkas som varje direkt eller indirekt handling eller underlåtenhet som föranleds av att ett klagomål lämnas in och som orsakar eller kan orsaka oberättigad skada för klaganden. Användning av klagomåls- och kompensationsmekanismen bör inte hindra klaganden från att vidta rättsliga åtgärder eller lämna in välgrundade farhågor till tillsynsmyndigheterna. I enlighet med internationella standarder bör klagandena ha rätt att begära lämplig uppföljning av klagomålet från företaget och att träffa företagets företrädare på lämplig nivå för att diskutera de potentiella eller faktiska allvarliga negativa effekter som klagomålet gäller. Denna möjlighet bör inte leda till uppenbart onödiga hänvändelser till de berörda företagen.

(42a) På grund av en mer omfattande förteckning över personer eller organisationer som har rätt att lämna in klagomål och ett bredare ämnesområde i samband med klagomål bör klagomålsförfarandet ur rättslig synvinkel tolkas om en separat mekanism i förhållande till det interna rapporteringsförfarande som företagen inrättar i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1937⁴⁶. Om den överträdelse av unionsrätten eller den nationella lagstiftningen som omfattas av direktivets materiella tillämpningsområde kan betraktas som en negativ effekt och den rapporterade personen är en anställd i företaget som påverkas direkt av den negativa effekten kan den personen använda båda förfarandena – klagomålsmekanismen i enlighet med det här direktivet eller ett internt rapporteringsförfarande som fastställs i enlighet med det direktivet. Om ett av de ovannämnda villkoren inte är uppfyllt kan personen dock endast gå vidare med ett av förfarandena.

⁴⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1937 av den 23 oktober 2019 om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten (EUT L 305, 26.11.2019, s. 17).

- (43) Företagen bör övervaka genomförandet av och effektiviteten i sina åtgärder för tillbörlig aktsamhet, med vederbörligt beaktande av relevant information från berörda parter. De bör genomföra regelbundna utvärderingar av sin egen, sina dotterbolags och, vad gäller företags verksamhetskedjor, sina affärspartners verksamhet, för att övervaka effektiviteten i arbetet med att identifiera, förebygga, begränsa, stoppa och minimera omfattningen av de negativa effekterna för de mänskliga rättigheterna och miljön. Sådana utvärderingar bör verifiera att negativa effekter identifieras korrekt, att åtgärder för tillbörlig aktsamhet genomförs och att negativa effekter faktiskt har förebyggts eller stoppats. För att säkerställa att utvärderingarna är aktuella, bör de genomföras utan onödigt dröjsmål efter det att en betydande förändring inträffar och åtminstone var tolfte månad och däremellan ses över om det finns skälig grund att anta att betydande nya risker för negativa effekter kan ha uppkommit. En betydande förändring bör tolkas som en sådan förändring av *status quo* för företags egen verksamhet, dess dotterbolags eller affärspartners verksamhet, det rättsliga klimatet eller företagsklimatet eller alla andra väsentliga förändringar av företags situation, inbegripet vetskap om de negativa effekterna från allmänt tillgänglig information eller genom samråd med berörda parter, som företaget rimligen kan förväntas reagera på och bedöma. Exempel på en betydande förändring kan vara de fall där företaget är verksamt i en ny ekonomisk sektor eller ett nytt geografiskt område, börjar tillverka nya produkter eller ändrar produktionssättet för de befintliga produkterna med hjälp av teknik med potentiellt större negativa effekter eller ändrar sin företagsstruktur genom omstrukturering, sammanslagningar eller förvärv. Finansiella företag bör endast genomföra regelbundna utvärderingar av sin egen verksamhet, [...] sina dotterbolags verksamhet [...] **och, när de tillhandahåller sina affärspartner finansiella tjänster i den mening som avses i detta direktiv, [...] av** effektiviteten hos de åtgärder som vidtas för att förebygga eller begränsa de potentiella negativa effekterna eller stoppa eller minimera omfattningen av de faktiska negativa effekter som identifierats innan den finansiella tjänsten tillhandahölls till affärspartnerna i fråga. Inga ytterligare utvärderingar bör krävas av finansiella företag när det gäller deras affärspartner **till vilka de tillhandahåller finansiella tjänster i den mening som avses i detta direktiv** under hela den tid det finns en förbindelse med affärspartnern.

(44) I likhet med vad som gäller enligt de befintliga internationella standarder som fastställs genom FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter och OECD:s ram ingår det i kravet på tillbörlig aktsamhet att lämna externt relevant information om policyer, förfaranden och åtgärder för tillbörlig aktsamhet som genomförs för att identifiera och hantera faktiska eller potentiella negativa effekter, inbegripet slutsatser och resultat av dessa insatser. I direktiv 2013/34/EU föreskrivs relevanta rapporteringsskyldigheter när det gäller hållbarhetsrapportering för de företag som omfattas av det här direktivet. För att undvika överlappande rapporteringsskyldigheter bör det i det här direktivet därför inte införas några nya rapporteringsskyldigheter utöver dem i direktiv 2013/34/EU för de företag som omfattas av det direktivet eller de rapporteringsstandarder som bör utarbetas enligt det direktivet. Företag som faller inom tillämpningsområdet för detta direktiv, men som inte omfattas av direktiv 2013/34/EU bör, för att uppfylla sin kommunikationsskyldighet som en del av tillbörlig aktsamhet enligt det här direktivet, på sin webbplats offentliggöra en årlig redovisning för räkenskapsåret på ett språk som är brukligt i internationella affärskretsar.

- (45) För att göra det lättare för företag att uppfylla sina krav på tillbörlig aktsamhet genom hela sin verksamhetskedja och för att begränsa överflyttningen av regelbördan på affärspartner som är små och medelstora företag, bör kommissionen ge vägledning om standardavtalsklausuler efter att ha samrått med medlemsstaterna och de berörda parterna.
- (46) För att ge stöd och praktiska verktyg till företag eller medlemsstaternas myndigheter vad gäller hur företag bör uppfylla sina skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet bör kommissionen, med hänvisning till relevanta internationella riktlinjer och standarder och i samråd med medlemsstaterna och berörda parter, Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, Europeiska miljöbyrån och i förekommande fall med internationella organ med sakkunskap i frågor om tillbörlig aktsamhet, utfärda riktlinjer, även för specifika sektorer eller specifika negativa effekter eller för samspelet mellan detta direktiv och andra unionsrättsakter som eftersträvar samma mål och som föreskriver mer omfattande eller mer specifika skyldigheter.
- (47) Även om små och medelstora företag inte omfattas av detta direktiv kan de påverkas av direktivets bestämmelser i egenskap av entreprenörer eller underleverantörer (direkta eller indirekta affärspartner) till de företag som direktivet gäller. Målet är dock att minska den ekonomiska eller administrativa bördan för små och medelstora företag, av vilka många redan kämpar med den globala ekonomiska krisen och effekterna av pandemin. För att stödja små och medelstora företag bör medlemsstaterna, antingen enskilt eller gemensamt, inrätta och driva särskilda webbplatser, portaler eller plattformar i syfte att tillhandahålla information och stöd till företag, och medlemsstaterna skulle också kunna ge ekonomiskt stöd till små och medelstora företag och hjälpa dem att bygga upp kapacitet. Företag vars affärspartner är små eller medelstora företag uppmuntras också att hjälpa dessa att uppfylla kraven på tillbörlig aktsamhet, om sådana krav skulle äventyra de små och medelstora företagens bärkraft, och att använda rättvisa, rimliga, icke-diskriminerande och proportionella krav gentemot de små och medelstora företagen.

- (48) För att komplettera medlemsstaternas stöd till små och medelstora företag kan kommissionen bygga vidare på befintliga unionsverktyg, unionsprojekt och andra unionsåtgärder som bidrar till tillämpningen av tillbörlig aktsamhet i unionen och i tredjeländer. Kommissionen kan inrätta nya stödåtgärder som hjälper företag, inbegripet små och medelstora företag, att hantera kraven på tillbörlig aktsamhet, inbegripet ett observationsorgan för transparens i verksamhetskedjan och åtgärder som underlättar gemensamma initiativ från berörda parter.
- (49) Kommissionen kan komplettera medlemsstaternas stödåtgärder med utgångspunkt i befintliga unionsåtgärder för att hjälpa ekonomiska aktörer i tidigare led att bygga upp kapacitet att effektivt förebygga och begränsa de negativa effekterna för de mänskliga rättigheterna och miljön av deras verksamhet och affärsförbindelser, med särskild uppmärksamhet riktad mot de utmaningar som mindre jordbruk står inför. Unionen och medlemsstaterna uppmuntras att, inom respektive behörighetsområden, använda sina instrument för grannskapspolitik, utveckling och internationellt samarbete för att stödja tredjeländers regeringar och ekonomiska aktörer i tidigare led i tredjeländer när de hanterar de negativa effekterna för de mänskliga rättigheterna och miljön av sin verksamhet och sina affärsförbindelser i tidigare led. Detta skulle kunna inbegripa samarbete med partnerländernas regeringar, den lokala privata sektorn och berörda parter när det gäller att ta itu med de bakomliggande orsakerna till negativa effekter för de mänskliga rättigheterna och miljön.
- (50) För att säkerställa att detta direktiv bidrar till att bekämpa klimatförändringar bör företag anta en plan för att säkerställa att företagets affärsmodell och affärsstrategi är förenliga med övergången till en hållbar ekonomi och med begränsningen av den globala uppvärmningen till 1,5° Celsius, i linje med Parisavtalet. Om klimatet har eller borde ha identifierats som en väsentlig risk för, eller en väsentlig effekt av, företagets verksamhet, bör företaget inkludera minskningsmålen för utsläpp av växthusgaser i sin plan.
- (51) [...]

- (52) För att möjliggöra en effektiv tillsyn och, vid behov, säkerställa efterlevnad av detta direktiv i förhållande till tredjelandsföretag, bör dessa företag utse en auktoriserad företrädare i unionen med tillräckligt bemyndigande och tillhandahålla information om sina auktoriserade företrädare. Det bör vara möjligt för den auktoriserade företrädaren att även fungera som kontaktpunkt, förutsatt att de relevanta kraven i detta direktiv uppfylls. Om tredjelandsföretaget inte utser en auktoriserad företrädare bör alla medlemsstater i vilka företaget bedriver verksamhet vara behöriga att se till att denna skyldighet fullgörs, framför allt att utse en juridisk eller fysisk person i en av de medlemsstater där företaget bedriver verksamhet, i enlighet med den tillsynsram som fastställs i den nationella lagstiftningen. De medlemsstater som inleder en sådan tillsyn bör informera tillsynsmyndigheterna i de andra medlemsstaterna genom det europeiska nätverket av tillsynsmyndigheter så att de andra medlemsstaterna inte genomför denna tillsyn.
- (53) För att säkerställa övervakningen av att företagens skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet genomförs korrekt och för att säkerställa att detta direktiv efterlevs såsom avsett bör medlemsstaterna utse en eller flera nationella tillsynsmyndigheter. Dessa tillsynsmyndigheter bör vara av offentlig natur, oberoende av de företag som omfattas av detta direktiv eller andra marknadsintressen och fria från intressekonflikter. Medlemsstaterna bör i enlighet med nationell lagstiftning säkerställa att de behöriga myndigheterna finansieras på ett lämpligt sätt. De bör ha rätt att genomföra utredningar, på eget initiativ eller baserat på välgrundade farhågor som tas upp inom ramen för detta direktiv. Om det finns behöriga myndigheter enligt sektorslagstiftning kan medlemsstaterna identifiera dem som ansvariga för tillämpningen av detta direktiv inom deras behörighetsområden. Medlemsstaterna kan utse myndigheter som ska utöva tillsyn över reglerade finansiella företag till att även fungera som tillsynsmyndigheter vid tillämpningen av detta direktiv.

- (54) För att säkerställa ett effektivt genomförande av nationella åtgärder för genomförande av detta direktiv bör medlemsstaterna föreskriva avskräckande, proportionella och effektiva sanktioner för överträdelser av dessa åtgärder. För att ett sådant sanktionssystem ska vara effektivt bör de sanktioner som de nationella tillsynsmyndigheterna utdömer inbegripa böter. Medlemsstaterna bör säkerställa att böterna står i proportion till företagets globala nettoomsättning när de utdöms. Detta bör dock inte innebära att medlemsstaterna är skyldiga att basera böterna enbart på företagets nettoomsättning i varje enskilt fall. Medlemsstaterna bör ha flexibilitet att även basera sanktionerna på andra kriterier, såsom företagets ekonomiska situation. Medlemsstaterna bör, i enlighet med den nationella lagstiftningen, besluta huruvida sanktionerna ska utdömas direkt av tillsynsmyndigheterna, i samarbete med andra myndigheter eller genom ansökan till de behöriga rättsliga myndigheterna. För att säkerställa offentlig tillsyn över tillämpningen av reglerna i detta direktiv bör tillsynsmyndigheternas beslut om sanktioner som utdöms till företag på grund av underlåtenhet att följa bestämmelserna i den nationella lagstiftning som genomför detta direktiv offentliggöras, översändas till det europeiska nätverket av tillsynsmyndigheter och förbli offentligt tillgängliga i åtminstone tre år. Det offentliggjorda beslutet bör inte innehålla några personuppgifter i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679⁴⁷. Det är tillåtet att offentliggöra företagets namn även om det innehåller ett namn på en fysisk person.

⁴⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

- (55) För att säkerställa en konsekvent tillämpning och kontroll av efterlevnaden av de nationella bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv bör de nationella tillsynsmyndigheterna samarbeta och samordna sina åtgärder. För detta ändamål bör kommissionen inrätta ett europeiskt nätverk av tillsynsmyndigheter, och tillsynsmyndigheterna bör bistå varandra vid utförandet av sina uppgifter och ge ömsesidigt bistånd.
- (56) För att säkerställa effektiv ersättning till offer för negativa effekter bör medlemsstaterna vara skyldiga att fastställa regler om företagens civilrättsliga ansvar för skador som åsamkas en fysisk eller juridisk person, på villkor att företaget, uppsåtligt eller genom vårdslöshet, inte förebyggde och begränsade de potentiella negativa effekterna eller stoppade de faktiska effekterna och minimerade deras omfattning och denna underlåtenhet ledde till att skadorna åsamkades den fysiska eller juridiska personen. Skada som åsamkas en persons skyddade rättsliga intressen bör tolkas i enlighet med den nationella lagstiftningen, till exempel dödsfall, fysisk eller psykisk skada, berövande av den personliga friheten, förlust av människovärdet eller skada på en persons egendom. Villkoret att skadan ska åsamkas en person till följd av företagets underlåtenhet att fullgöra skyldigheten att hantera de negativa effekterna, om en kränkning eller ett brott mot den rättighet, det förbud eller den skyldighet som förtecknas i bilaga I leder till den negativa effekt som borde ha hanterats, syftar till att skydda den fysiska eller juridiska person som åsamkas skadan, bör tolkas som att en härledd skada (som indirekt åsamkas andra personer som inte är offer för de negativa effekterna och som inte skyddas av de rättigheter, de förbud eller de skyldigheter som förtecknas i bilaga I) inte omfattas. Om till exempel en anställd i ett företag har lidit skada på grund av företagets överträdelse av säkerhetsnormerna på arbetsplatsen bör en sådan anställds hyresvärd inte ha rätt att väcka talan mot företaget för en ekonomisk förlust som orsakats av att den anställda inte kan betala hyran. Orsakssamband regleras inte i detta direktiv, med undantag för det faktum att företagen inte bör hållas ansvariga om skadan endast orsakas av affärspartnerna i företagets verksamhetskedja ("är direkt kopplad till"). Offren bör ha rätt till full ersättning för den skada som uppstått i enlighet med den nationella lagstiftningen och i överensstämmelse med en sådan gemensam princip. Avskräckande åtgärder genom skadestånd (dvs straffskadestånd) eller någon annan form av överkompensation bör vara förbjudna.

- (57) Ett företag bör inte vara ansvarigt för den skada som skulle ha uppstått i samma utsträckning även om företaget hade vidtagit åtgärder i enlighet med detta direktiv. Eftersom de negativa effekterna bör prioriteras utifrån allvar och sannolikhet och hanteras gradvis, om det inte är möjligt att hantera alla identifierade negativa effekter fullt ut samtidigt, bör ett företag inte vara ansvarigt för skador som härrör från mindre betydande negativa effekter som ännu inte har hanterats. Man bör dock bedöma huruvida företagets prioritering av de negativa effekterna är korrekt när man fastställer om villkoren för företagets ansvar var uppfyllda som en del av bedömningen av huruvida företaget har åsidosatt sin skyldighet att på lämpligt sätt hantera de identifierade negativa effekterna.
- (58) Ansvarsordningen reglerar inte vem som ska bevisa att företagets agerande varit rimligt och tillräckligt med hänsyn till omständigheterna i fallet, och frågan överläts därför till nationell lagstiftning. Detta direktiv reglerar inte heller vem som kan väcka talan vid nationella domstolar och på vilka villkor ett civilrättsligt förfarande kan inledas, och frågan överläts därför till nationell lagstiftning. Medlemsstaterna kan till exempel besluta att det endast är offret som kan väcka talan vid nationella domstolar eller att en organisation i det civila samhället, en fackförening eller en annan juridisk person kan väcka talan på offrets vägnar.

- (59) Vad gäller regler om civilrättsligt ansvar bör ett företags civilrättsliga ansvar för skador som uppstår på grund av dess underlåtenhet att iakttä tillbörlig aktsamhet inte påverka dess dotterbolags civilrättsliga ansvar eller det civilrättsliga ansvaret för direkta och indirekta affärspartner i verksamhetskedjan. När företaget har orsakat skadan tillsammans med sitt dotterbolag eller sin affärspartner bör det vara solidariskt ansvarigt tillsammans med detta dotterbolag eller denna affärspartner. Detta påverkar inte tillämpningen av nationell lagstiftning om villkoren för solidariskt ansvar och om regressrätten för den fulla ersättning som utbetalas av en solidariskt ansvarig part.
- (59a) Reglerna om civilrättsligt ansvar i detta direktiv bör inte påverka tillämpningen av unionsregler eller nationella regler om civilrättsligt ansvar med avseende på negativa effekter för de mänskliga rättigheterna eller miljön när dessa regler föreskriver ansvar i situationer som inte omfattas av detta direktiv eller föreskriver strängare ansvar än detta direktiv. En striktare ansvarsordning bör också tolkas som en nationell ordning för civilrättsligt ansvar som inte medger sådana undantag som fastställs i detta direktiv, såsom prioritering av negativa effekter.
- (60) Beträffande civilrättsligt ansvar till följd av negativa miljöeffekter kan personer som lider skada begära ersättning enligt detta direktiv även om de överlappar med anspråk som rör mänskliga rättigheter.

- (61) För att säkerställa att offer för människorättskränkningar och miljöskador kan väcka skadeståndstalan och begära ersättning för skador som uppstår när företaget, uppsåtligt eller genom vårdslöshet, underlåtit att uppfylla de skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet som följer av detta direktiv, bör detta direktiv ålägga medlemsstaterna att säkerställa att de bestämmelser i nationell lagstiftning som införlivar den ordning för civilrättsligt ansvar som föreskrivs i detta direktiv är internationellt tvingande i fall där den lag som är tillämplig på sådana anspråk inte är lagstiftningen i en medlemsstat, vilket till exempel skulle kunna vara fallet i enlighet med internationella privaträttsliga regler när skadan inträffar i ett tredjeland. Detta innebär att medlemsstaterna, när de införlivar den ordning för civilrättsligt ansvar som föreskrivs i detta direktiv och väljer metoderna för att uppnå detta resultat, också kan beakta alla därmed sammanhängande nationella regler, inbegripet kraven beträffande vilka fysiska eller juridiska personer som kan väcka talan, preskriptionstiden, invändningar och försvar samt beräkning av ersättningen, i den mån de är nödvändiga för att säkerställa skydd av brottsoffer och avgörande för att skydda medlemsstaternas allmänintressen, såsom deras politiska, sociala eller ekonomiska organisation.
- (62) Ordningen för civilrättsligt ansvar enligt detta direktiv bör inte påverka tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG⁴⁸. Det här direktivet bör inte hindra medlemsstaterna från att införa ytterligare, strängare skyldigheter för företag eller från att i övrigt vidta ytterligare åtgärder med samma syften som direktiv 2004/35/EG.

⁴⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG av den 21 april 2004 om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador (EUT L 143, 30.4.2004, s. 56).

- (63) Detta direktiv påverkar inte tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU⁴⁹, Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU⁵⁰ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU⁵¹. I enlighet med de direktiven får upphandlande myndigheter och upphandlande enheter, i tillämpliga fall, utesluta eller kan åläggas av medlemsstaterna att utesluta en ekonomisk aktör från att delta i ett upphandlingsförfarande eller i ett koncessionstilldelningsförfarande om de på något lämpligt sätt kan påvisa att tillämpliga miljö-, social- och arbetsrättsliga skyldigheter har åsidosatts, inbegripet de skyldigheter som följer av vissa internationella avtal som ratificerats av alla medlemsstater och som förtecknas i de direktiven, eller att den ekonomiska aktören har gjort sig skyldig till ett allvarligt fel i yrkesutövningen, som gör att dennes redbarhet kan ifrågasättas.
- (64) [...]
- (65) Personer som arbetar för företag som omfattas av krav på tillbörlig aktsamhet enligt detta direktiv eller som är i kontakt med sådana företag inom ramen för sin arbetsrelaterade verksamhet kan spela en viktig roll när det gäller att avslöja överträdelser av bestämmelserna i detta direktiv. De kan därför bidra till att förebygga och avskräcka från sådana överträdelser och stärka efterlevnaden av detta direktiv. Direktiv (EU) 2019/1937 bör därför tillämpas på rapportering av alla överträdelser av detta direktiv och på skyddet av personer som rapporterar sådana överträdelser.

⁴⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 65).

⁵⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 243).

⁵¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU av den 26 februari 2014 om tilldelning av koncessioner (EUT L 94, 28.3.2014, s. 1).

- (66) I syfte att specificera den information som företag som inte omfattas av rapporteringskrav enligt bestämmelserna om företagens hållbarhetsrapportering enligt direktiv 2013/34/EU bör lämna rörande de frågor som omfattas av detta direktiv, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen med avseende på fastställande av ytterligare regler om innehållet i och kriterierna för sådan rapportering, med angivande av information om beskrivningen av tillbörlig aktsamhet, potentiella och faktiska effekter och åtgärder som vidtagits när det gäller dessa effekter. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning⁵². För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.
- (67) Detta direktiv bör tillämpas i överensstämmelse med unionens dataskyddslagstiftning och rätten till integritetsskydd och skydd av personuppgifter som fastslås i artiklarna 7 och 8 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. All behandling av personuppgifter enligt detta direktiv ska ske i enlighet med förordning (EU) 2016/679, inbegripet kraven på ändamålsbegränsning, uppgiftsminimering och lagringsbegränsning.
- (68) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 28.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725⁵³ och avgav ett yttrande den ... 2022.
- (69) [...]

⁵² EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁵³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

- (70) Kommissionen bör bedöma och rapportera om huruvida nya sektorer bör läggas till i förteckningen över sektorer med omfattande effekter som omfattas av detta direktiv, för att anpassa den till riktlinjerna från Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling eller mot bakgrund av tydliga belägg för arbetskraftsexploatering, kränkningar av de mänskliga rättigheterna eller nya miljöhot, om huruvida den förteckning över relevanta internationella konventioner som avses i detta direktiv bör ändras, särskilt mot bakgrund av den internationella utvecklingen, eller om huruvida bestämmelserna om tillbörlig aktsamhet i detta direktiv bör utvidgas till att omfatta negativa climateffekter. Kommissionen bör även bedöma om de kriterier och tröskelvärden som används för att fastställa detta direktivs tillämpningsområde behöver ses över, om andra juridiska personer behöver omfattas eller om definitionen av verksamhetskedja, inbegripet reglerade finansiella företags tillhandahållande av investeringar **eller reglerade finansiella företags tillhandahållande av finansiella tjänster i den mening som avses i detta direktiv, oavsett om medlemsstaten har beslutat att tillämpa detta direktiv på reglerade finansiella företags tillhandahållande av finansiella tjänster eller inte**, behöver ses över.
- (71) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att bättre utnyttja den inre marknadens potential att bidra till omställningen till en hållbar ekonomi och att bidra till hållbar utveckling genom att förebygga och begränsa potentiella eller faktiska negativa effekter för de mänskliga rättigheterna och miljön i företagens verksamhetskedjor, kan inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna enskilt eller utan samordning, utan kan snarare, på grund av åtgärdernas omfattning och verkningar, uppnås bättre på unionsnivå. De problem som hanteras och deras orsaker har en gränsöverskridande dimension, eftersom många företag bedriver verksamhet i hela unionen eller globalt och värdekedjorna sträcker sig till andra medlemsstater och tredjeländer. Dessutom riskerar enskilda medlemsstaters åtgärder att bli ineffektiva och leda till fragmentering av den inre marknaden. Unionen kan därför vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EUF-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

Artikel 1

Innehåll

1. I detta direktiv fastställs regler om
 - a) skyldigheter för företag vad gäller faktiska och potentiella negativa effekter för de mänskliga rättigheterna och miljön, med avseende på företagens egen verksamhet, deras dotterbolags verksamhet och den verksamhet som utförs av deras affärspartner i företagens verksamhetskedja,
 - b) ansvar för åsidosättande av de skyldigheter som nämns ovan, och
 - c) en skyldighet att anta en plan för att säkerställa att företagets företagsmodell och företagsstrategi är förenliga med omställningen till en hållbar ekonomi och med begränsningen av den globala uppvärmningen till 1,5 °C.
2. Detta direktiv ska inte utgöra grund för att sänka den nivå av skydd för mänskliga rättigheter eller miljön eller klimatet som föreskrivs i medlemsstaternas lagstiftning vid tidpunkten för antagandet av detta direktiv.
3. Detta direktiv ska inte påverka skyldigheter på områdena mänskliga rättigheter, miljöskydd och klimatförändringar som följer av andra unionsrättsakter. Om bestämmelserna i detta direktiv strider mot en bestämmelse i en annan unionslagstiftningsakt som har samma mål och föreskriver mer omfattande eller mer specifika skyldigheter, ska bestämmelserna i den andra unionslagstiftningsakten ha företräde i de avseenden som konflikten gäller och tillämpas på dessa särskilda skyldigheter.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv ska tillämpas på företag som bildats i enlighet med en medlemsstats lagstiftning och som uppfyller ett av följande villkor:
 - a) Företaget hade i genomsnitt mer än 500 anställda och en global nettoomsättning på över 150 miljoner EUR under det senaste räkenskapsår för vilket en årsredovisning har eller borde ha antagits.
 - b) Företaget uppnådde inte tröskelvärdena i led a, men hade i genomsnitt mer än 250 anställda och en global nettoomsättning på mer än 40 miljoner EUR under det senaste räkenskapsår för vilket en årsredovisning har eller borde ha antagits, förutsatt att minst 20 miljoner EUR genererades inom en eller flera av följande sektorer som är koppade till den tillämpliga statistiska näringsgrensindelning som fastställs genom förordning (EG) nr 1893/2006 och som förtecknas i bilaga II:
 - i) Tillverkning av textilier, läder, läder- och skinnvaror mm (inklusive skodon) och partihandel med textilier, kläder och skodon.
 - ii) Jordbruk, skogsbruk, fiske (inklusive vattenbruk), tillverkning av livsmedel och drycker och partihandel med jordbruksråvaror, levande djur, trä, livsmedel och drycker. eller

- iii) Utvinning av mineraltillgångar oavsett var de utvinns (inklusive råolja, naturgas, kol, brunkol, metaller och metallmalmer samt alla andra icke-metalliska mineraler och stenbrottsprodukter), tillverkning av stål- och metallvaror, andra icke-metalliska mineraliska produkter och metallvaror (utom maskiner och apparater) samt partihandel med mineraltillgångar, basprodukter och insatsvaror av mineral (inklusive metaller och metallmalmer, byggmaterial, bränslen, kemikalier och andra insatsvaror).
2. Detta direktiv ska också tillämpas på företag som bildats i enlighet med ett tredjelands lagstiftning och som uppfyller ett av följande villkor:
- a) Det genererade en nettoomsättning på mer än 150 miljoner EUR i unionen under det räkenskapsår som föregick det senaste räkenskapsåret.
 - b) Det genererade en nettoomsättning på mer än 40 miljoner EUR men högst 150 miljoner EUR i unionen under det räkenskapsår som föregick det senaste räkenskapsåret, förutsatt att minst 20 miljoner EUR genererades inom en eller flera av de sektorer som anges i punkt 1 b.
3. Vid tillämpning av punkt 1 ska antalet deltidsanställda beräknas i heltidsekvivalenter. Arbetstagare som hyrs ut av bemanningsföretag ska tas med i beräkningen av antalet anställda på samma sätt som om de vore direkt anställda av företaget under samma tidsperiod.
- 3a. Detta direktiv ska tillämpas på ett företag om företaget har uppfyllt de villkor som fastställs i punkt 1 eller punkt 2 under två på varandra följande räkenskapsår.

4. Vad gäller de företag som avses i punkt 1 ska den medlemsstat som är behörig att reglera frågor som omfattas av detta direktiv vara den medlemsstat där företaget har sitt säte.
5. Vad gäller de företag som avses i punkt 2 ska den medlemsstat som är behörig att reglera frågor som omfattas av detta direktiv vara den medlemsstat där företaget har en filial. Om företaget inte har en filial i någon medlemsstat eller har filialer i olika medlemsstater ska den medlemsstat som är behörig att reglera frågor som omfattas av detta direktiv vara den medlemsstat i vilken företaget genererade större delen av sin nettoomsättning i unionen under det räkenskapsår som föregick det senaste räkenskapsåret.
6. Medlemsstaterna får besluta att tillämpa detta direktiv på pensionsinstitut som betraktas som sociala trygghetssystem enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004⁵⁴ och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009⁵⁵. Om en medlemsstat beslutar att tillämpa detta direktiv på sådana pensionsinstitut ska de anses vara reglerade finansiella företag i den mening som avses i artikel 3 a iv.
7. Detta direktiv ska inte tillämpas på de finansiella produkter som förtecknas i artikel 2.12 b och f i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2088⁵⁶.
- 8. Medlemsstaterna får besluta att tillämpa detta direktiv på reglerade finansiella företag i den mening som avses i artikel 3 a iv, även med avseende på deras affärspartner till vilka dessa reglerade finansiella företag tillhandahåller de tjänster som avses i artikel 3 g.**

⁵⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (EUT L 166, 30.4.2004, s. 1).

⁵⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 av den 16 september 2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (EUT L 284, 30.10.2009, s. 1).

⁵⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2088 av den 27 november 2019 om hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas inom den finansiella tjänstesektorn (EUT L 317, 9.12.2019, s. 1).

Artikel 3

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

- a) *företag*: något av följande:
 - i) En juridisk person som har bildats i en av de juridiska former som förtecknas i bilaga I till direktiv 2013/34/EU.
 - ii) En juridisk person som har bildats i enlighet med lagstiftningen i ett tredjeland i en form som är jämförbar med de former som förtecknas i bilaga I till direktiv 2013/34/EU.
 - iii) En juridisk person som har bildats i en av de juridiska former som förtecknas i bilaga II till direktiv 2013/34/EU eller i enlighet med lagstiftningen i ett tredjeland i en form som är jämförbar med de former som förtecknas i bilaga II till det direktivet, om en sådan juridisk person uteslutande består av företag som är organiserade i någon av de juridiska former som omfattas av leden i och ii.

- iv) Ett reglerat finansiellt företag, oavsett juridisk form, som är
- ett kreditinstitut enligt definitionen i artikel 4.1.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013⁵⁷, ett värdepappersföretag enligt definitionen i artikel 4.1.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU⁵⁸,
 - en förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF-förvaltare) enligt definitionen i artikel 4.1 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU⁵⁹, inbegripet en EuVECA-förvaltare enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 345/2013⁶⁰, en Eusef-förvaltare enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 346/2013⁶¹ och en förvaltare av Eltif-fonder enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/760⁶²,

⁵⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 176, 27.6.2013, s. 1).

⁵⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU (EUT L 173, 12.6.2014, s. 349).

⁵⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010 (EUT L 174, 1.7.2011, s. 1).

⁶⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 345/2013 av den 17 april 2013 om europeiska riskkapitalfonder (EUT L 115, 25.4.2013, s. 1).

⁶¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 346/2013 av den 17 april 2013 om europeiska fonder för socialt företagande (EUT L 115, 25.4.2013, s. 18).

⁶² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/760 av den 29 april 2015 om europeiska långsiktiga investeringsfonder (EUT L 123, 19.5.2015, s. 98).

- ett förvaltningsbolag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) enligt definitionen i artikel 2.1 b i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG⁶³,
- ett försäkringsföretag enligt definitionen i artikel 13.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG⁶⁴,
- ett återförsäkringsföretag enligt definitionen i artikel 13.4 i direktiv 2009/138/EG,
- ett tjänstepensionsinstitut inom ramen för tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341⁶⁵ i enlighet med artikel 2 i det direktivet, såvida inte en medlemsstat har valt att helt eller delvis underlåta att tillämpa det direktivet på det institutet i enlighet med artikel 5 i det direktivet.

⁶³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (EUT L 302, 17.11.2009, s. 32).

⁶⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) (EUT L 335, 17.12.2009, s. 1);

⁶⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/2341 av den 14 december 2016 om verksamhet i och tillsyn över tjänstepensionsinstitut (EUT L 354, 23.12.2016, s. 37).

- en central motpart enligt definitionen i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 648/2012⁶⁶,
- en värdepapperscentral enligt definitionen i artikel 2.1.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014⁶⁷,
- ett specialföretag för försäkring eller återförsäkring som auktoriserats i enlighet med artikel 211 i direktiv 2009/138/EG,
- ett specialföretag för värdepapperisering enligt definitionen i artikel 2.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2402⁶⁸,

⁶⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister (EUT L 201, 27.7.2012, s. 1).

⁶⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 av den 23 juli 2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012 (EUT L 257, 28.8.2014, s. 1).

⁶⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2402 av den 12 december 2017 om ett allmänt ramverk för värdepapperisering och om inrättande av ett särskilt ramverk för enkel, transparent och standardiserad värdepapperisering samt om ändring av direktiven 2009/65/EG, 2009/138/EG och 2011/61/EU och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 648/2012 (EUT L 347, 28.12.2017, s. 35).

- ett försäkringsholdingbolag enligt definitionen i artikel 212.1 f i direktiv 2009/138/EG eller ett blandat finansiellt holdingföretag enligt definitionen i artikel 212.1 h i direktiv 2009/138/EG, som ingår i en försäkringsgrupp som är föremål för grupp tillsyn enligt artikel 213 i det direktivet och som inte är undantagen från grupp tillsyn enligt artikel 214.2 i direktiv 2009/138/EG,
- ett betalningsinstitut enligt definitionen i artikel 1.1 d i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366⁶⁹,
- ett institut för elektroniska pengar enligt definitionen i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG⁷⁰,
- en leverantör av gräsrotsfinansieringstjänster enligt definitionen i artikel 2.1 e i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503⁷¹,
- en leverantör av kryptotillgångstjänster enligt definitionen i artikel 3.1.8 i [förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om marknader för kryptotillgångar och om ändring av direktiv (EU) 2019/1937⁷²] som utför en eller flera kryptotillgångstjänster enligt definitionen i artikel 3.1.9 i [förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om marknader för kryptotillgångar och om ändring av direktiv (EU) 2019/1937].

⁶⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG (EUT L 337, 23.12.2015, s. 35).

⁷⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG av den 16 september 2009 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG (EUT L 267, 10.10.2009, s. 7).

⁷¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/1503 av den 7 oktober 2020 om europeiska leverantörer av gräsrotsfinansieringstjänster för företag och om ändring av förordning (EU) 2017/1129 och direktiv (EU) 2019/1937 (EUT L 347, 20.10.2020, s. 1).

⁷² COM(2020) 593 final.

- b) *negativ miljöeffekt*: miljöpåverkan till följd av överträdelse av ett förbud eller en skyldighet som förtecknas i del II i bilaga I.
- c) *negativa effekter för de mänskliga rättigheterna*: en effekt för personer till följd av
- i) en kränkning av någon av de mänskliga rättigheter som förtecknas i del I avsnitt 1 i bilaga I, eftersom dessa mänskliga rättigheter fastställs i de internationella instrument som förtecknas i del I avsnitt 2 i bilaga I,
 - ii) en kränkning av en mänsklig rättighet som inte förtecknas i del I avsnitt 1 i bilaga I men ingår i de människorättsinstrument som förtecknas i del I avsnitt 2 i bilaga I, förutsatt att
 - den mänskliga rättigheten kan kränkas av ett företag eller en annan juridisk person än en medlemsstat eller ett tredjeland eller deras myndigheter,
 - kränkningen av den mänskliga rättigheten direkt påverkar ett rättsligt intresse som skyddas av de människorättsinstrument som förtecknas i del I avsnitt 2 i bilaga I och
 - företaget kunde rimligen ha identifierat en sådan kränkning av de mänskliga rättigheterna i sin egen verksamhet eller i sina dotterbolags eller sina affärspartners verksamhet, med beaktande av omständigheterna i det enskilda fallet, inbegripet arten och omfattningen av företagets affärsverksamhet och dess verksamhetskedja, den ekonomiska sektorns särdrag samt det geografiska och operativa sammanhanget.

- ca) *negativ effekt*: negativ miljöeffekt och negativ effekt för de mänskliga rättigheterna.
- d) *dotterbolag*: juridisk person genom vilken verksamheten i ett *kontrollerat företag* enligt definitionen i artikel 2.1 f i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG⁷³ utövas.
- e) *affärspartner*: en juridisk person
 - i) med vilken företaget har ett affärsavtal som rör företagets verksamhet, produkter eller tjänster eller till vilken företaget tillhandahåller tjänster i enlighet med led g (*direkt affärspartner*) eller
 - ii) som inte är en direkt affärspartner men som bedriver affärsverksamhet med anknytning till företagets verksamhet, produkter eller tjänster (*indirekt affärspartner*).
- ea) *affärsförbindelse*: en förbindelse mellan företaget och dess affärspartner.
- f) [...]
- g) *verksamhetskedja*:
 - i) verksamhet som bedrivs av ett företags affärspartner i tidigare led och som har anknytning till företagets produktion av varor eller tillhandahållande av tjänster, inbegripet utformning, utvinning, tillverkning, transport, lagring och leverans av råvaror, produkter eller delar av produkterna och utveckling av produkter eller tjänster och

⁷³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/109/EG av den 15 december 2004 om harmonisering av insynskraven angående upplysningar om emittenter vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad och om ändring av direktiv 2001/34/EG (EUT L 390, 31.12.2004, s. 38).

- ii) verksamhet som bedrivs av ett företags affärspartner i senare led och som har anknytning till distribution, transport, lagring och bortskaffande av en produkt, inbegripet demontering, återvinning, kompostering eller deponering, om affärspartnerna bedriver denna verksamhet för företaget eller för dess räkning, med undantag för konsumenternas bortskaffande av en produkt och distribution, transport, lagring och bortskaffande av en produkt som omfattas av exportkontroll inom ramen för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 eller exportkontroll rörande vapen, ammunition eller krigsmateriel, efter det att export av produkten har godkänts.

När det gäller reglerade finansiella företag i den mening som avses i led a iv ska begreppet *verksamhetskedja* **om inte annat följer av artikel 2.8 även** [...] omfatta verksamhet som bedrivs av

- i) juridiska personer som direkt tar emot utlåning, garantier och åtaganden från det reglerade finansiella företaget,
- ii) försäkringstagare och försäkrade inom ramen för försäkringsavtal som ingåtts med det reglerade finansiella företaget,
- iii) juridiska personer som överlåter risk enligt ett återförsäkringsavtal och tjänstepensionsinstitut till vilka täckning tillhandahålls enligt ett återförsäkringsavtal som ingåtts med det reglerade finansiella företaget,
- iv) dotterbolag till juridiska personer enligt leden i–iii som drar nytta av den tjänst som avses i leden i–iii och vars verksamhet är kopplad till tjänsten i fråga.

Verksamhetskedjan för reglerade finansiella företag i den mening som avses i led a iv som tillhandahåller sådana tjänster omfattar inte små och medelstora företag, fysiska personer och hushåll som tar emot tjänsterna.

- h) *oberoende tredjepartskontroll*: kontroll av att ett företag, eller delar av dess verksamhetskedja, uppfyller de människorätts- och miljökrav som följer av bestämmelserna i detta direktiv, utförd av en expert som är oberoende av företaget, fri från intressekonflikter, har erfarenhet av och kompetens i miljö- och människorättsfrågor och är ansvarig för kontrollens kvalitet och tillförlitlighet.
- i) *små och medelstora företag*: mikroföretag, små företag eller medelstora företag, oavsett juridisk form, som inte ingår i en stor koncern, enligt definitionerna i artikel 3.1, 3.2, 3.3 och 3.7 i direktiv 2013/34/EU.

- j) *branschinitiativ*: en kombination av frivilliga förfaranden för tillbörlig aktsamhet i verksamhetskedjorna, verktyg och mekanismer, inbegripet oberoende tredjepartskontroller, som utvecklats och övervakas av regeringar, branschorganisationer eller grupper av berörda organisationer.
- k) *auktoriserad företrädare*: en fysisk eller juridisk person som är bosatt eller etablerad i unionen och som har ett mandat från ett företag i den mening som avses i led a ii att agera på dess vägnar när det gäller att fullgöra det företags skyldigheter enligt detta direktiv.
- l) *allvarlig negativ effekt*: en negativ effekt som är särskilt betydande till sin natur eller som påverkar ett stort antal personer eller ett stort område av miljön eller om det är särskilt svårt att återställa den situation som rådde innan den negativa effekten inträdde.

- m) *nettoomsättning*:
- i) nettoomsättning enligt definitionen i artikel 2.5 i direktiv 2013/34/EU, eller
 - ii) om företaget tillämpar internationella redovisningsstandarder som antagits på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002⁷⁴ eller är ett företag i den mening som avses i led a ii, de intäkter som definieras av eller i den mening som avses i den ram för finansiell rapportering som ligger till grund för upprättandet av företagets finansiella rapporter.
- n) *berörda parter*: företagets anställda, de anställda i dess dotterbolag, fackföreningar och arbetstagarrepresentanter, konsumenter och andra personer, grupper, sammanslutningar eller enheter vars rättigheter eller intressen påverkas eller skulle kunna påverkas av företagets, dess dotterbolags och dess affärspartners produkter, tjänster och verksamheter, inbegripet organisationer i det civila samhället, nationella människorätts- och miljöinstitutioner och människorätts- och miljöförsvare.
- o) [...]
- p) [...]
- q) *lämplig åtgärd*: en åtgärd som är ägnad att uppnå målen för tillbörlig aktsamhet, som står i proportion till hur allvarlig och sannolik den negativa inverkan är och som företaget rimligen har tillgång till, med beaktande av omständigheterna i det specifika fallet, inbegripet arten och omfattningen av företagets affärsverksamhet och den ekonomiska sektorns och den specifika affärspartners särdrag.

⁷⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (EGT L 243, 11.9.2002, s. 1).

- r) *moderbolag*: ett företag som kontrollerar ett eller flera dotterbolag i den mening som avses i led d.
- s) *koncern*: ett moderbolag och alla dess dotterbolag.
- t) *avhjälpande åtgärder*: finansiell eller icke-finansiell ersättning som företaget ger till den eller de personer som har drabbats av den faktiska negativa effekten, inbegripet återställning för den eller de drabbade personerna eller miljön till den situation som de skulle ha befunnit sig i om den negativa effekten inte hade inträffat, och som ska stå i proportion till den negativa effektens betydelse och räckvidd och företagets inblandning i den negativa effekten.

Artikel 4

Tillbörlig aktsamhet

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att företag visar tillbörlig aktsamhet i fråga om mänskliga rättigheter och miljö i enlighet med artiklarna 5–11 (tillbörlig aktsamhet) genom att vidta följande åtgärder:
 - a) Integrera tillbörlig aktsamhet i sina policyer och riskhanteringssystem i enlighet med artikel 5.
 - b) Identifiera faktiska eller potentiella negativa effekter i enlighet med artikel 6.
 - c) Förebygga och begränsa potentiella negativa effekter, säkerställa att faktiska negativa effekter upphör och minimera omfattningen av dessa i enlighet med artiklarna 7 och 8.
 - d) Inrätta och upprätthålla ett klagomålsförfarande i enlighet med artikel 9.
 - e) Övervaka effektiviteten i sina policyer och åtgärder för tillbörlig aktsamhet i enlighet med artikel 10.
 - f) Offentligt kommunicera om tillbörlig aktsamhet i enlighet med artikel 11.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att företag, för att kunna iaktta tillbörlig aktsamhet, har rätt att dela resurser och information inom sina respektive koncerner och med andra rättsliga enheter.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att företag eller andra rättsliga enheter inte är skyldiga att röja information som anses vara en företagshemlighet enligt definitionen i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/943⁷⁵ till sina affärspartner som fullgör de skyldigheter som följer av det här direktivet.

⁷⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/943 av den 8 juni 2016 om skydd mot att icke röjd know-how och företagsinformation (företagshemligheter) olagligen anskaffas, utnyttjas och röjs (EUT L 157, 15.6.2016, s. 1).

Artikel 4a

Tillbörlig aktsamhet på koncernnivå

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att moderbolag som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde får fullgöra de skyldigheter som fastställs i artiklarna 5–11 och 15 för företag som är deras dotterbolag och som omfattas av detta direktivs tillämpningsområde. Detta påverkar inte dotterbolagens civilrättsliga ansvar i enlighet med artikel 22.
2. För att ett moderbolag ska kunna uppfylla sina skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet i enlighet med punkt 1 ska samtliga följande villkor vara uppfyllda:
 - a) Dotterbolaget lämnar all nödvändig information till och samarbetar med sitt moderbolag för att fullgöra de skyldigheter som följer av detta direktiv.
 - b) Dotterbolaget måste följa moderbolagets policy för tillbörlig aktsamhet, som har anpassats för att säkerställa att de skyldigheter som fastställs i artikel 5.1 har fullgjorts med avseende på dotterbolaget.
 - c) Dotterbolaget integrerar tillbörlig aktsamhet i alla sina policyer och riskhanteringssystem i enlighet med artikel 5.
 - d) Dotterbolaget strävar efter avtalsenliga garantier i enlighet med artikel 7.2 b eller artikel 8.3 c i förekommande fall.
 - e) Dotterbolaget strävar efter att ingå ett avtal med en indirekt affärspartner i enlighet med artikel 7.3 eller artikel 8.4 i förekommande fall.
 - f) Dotterbolaget avbryter tillfälligt eller avslutar affärsförbindelsen i enlighet med artikel 7.5 eller artikel 8.6 i förekommande fall.

Artikel 5

Integrering av tillbörlig aktsamhet i företagens policyer och riskhanteringssystem

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen integrerar tillbörlig aktsamhet i alla sina policyer och riskhanteringssystem och har en policy för tillbörlig aktsamhet.
 - 1a. Policyn för tillbörlig aktsamhet ska innehålla följande:
 - a) En beskrivning av företagens strategi, även på lång sikt, för tillbörlig aktsamhet.
 - b) En uppförandekod som beskriver de regler och principer som ska följas av företagens anställda och dotterbolag och, i förekommande fall, företagens direkta eller indirekta affärspartner i enlighet med artikel 7.2 b, artikel 7.3, artikel 8.3 c eller artikel 8.4.
 - c) En beskrivning av de förfaranden som införts för att tillämpa tillbörlig aktsamhet, inbegripet de åtgärder som vidtagits för att kontrollera efterlevnaden av uppförandekoden och utvidga dess tillämpning till affärspartner.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen uppdaterar sin policy för tillbörlig aktsamhet utan onödigt dröjsmål efter en betydande förändring och minst var 24:e månad.
3. Medlemsstaterna ska säkerställa att de företag som avses i artikel 2.1 inför och övervakar de åtgärder som förtecknas i artikel 4.1.

Artikel 6

Identifiering av faktiska och potentiella negativa effekter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen vidtar lämpliga åtgärder för att identifiera faktiska och potentiella negativa effekter som härrör från deras egen eller deras dotterbolags verksamhet och, i de fall de har anknytning till deras verksamhetskedjor, från deras affärspartners verksamhet, i enlighet med punkterna 2, 3 och 4.
 - 1a. För att fullgöra skyldigheten i punkt 1 får företagen kartlägga alla delar av sin egen verksamhet, sina dotterbolags verksamhet och, om de har anknytning till deras verksamhetskedjor, deras affärspartners verksamhet. På grundval av resultaten av denna kartläggning får företagen göra en ingående bedömning av de områden där det har konstaterats att de negativa effekterna är mest sannolika eller mest betydande.
2. Genom undantag från punkt 1 ska de företag som avses i artikel 2.1 b och artikel 2.2 b endast vara skyldiga att identifiera faktiska och potentiella negativa effekter som är relevanta för respektive sektor som anges i artikel 2.1 b.

3. När reglerade finansiella företag i den mening som avses i artikel 3 a iv tillhandahåller de tjänster som avses i artikel 3 g ska de först i anslutning till att tjänsten börjar tillhandahållas identifiera faktiska och potentiella negativa effekter.
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen, för att identifiera de negativa effekter som avses i punkt 1, och vid behov på grundval av kvantitativ och kvalitativ information, har rätt att använda lämpliga resurser, inbegripet oberoende rapporter och information som samlats in genom det klagomålsförfarande som föreskrivs i artikel 9. Företagen ska i förekommande fall också genomföra samråd med potentiellt berörda grupper, inbegripet arbetstagare och andra relevanta intressenter, för att samla in information om faktiska eller potentiella negativa effekter.

Artikel 6a

Prioritering av identifierade faktiska och potentiella negativa effekter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen prioriterar de negativa effekter som härrör från deras verksamhet, deras dotterbolags verksamhet eller deras affärspartners verksamhet och som har identifierats i enlighet med artikel 6, för att fullgöra de skyldigheter som fastställs i artikel 7 eller artikel 8 om det inte är möjligt att fullt ut hantera alla identifierade negativa effekter samtidigt.
2. Prioriteringen av de negativa effekterna ska baseras på hur allvarliga och sannolika de negativa effekterna är. En negativ effekts allvar ska bedömas på grundval av dess betydelse, antalet personer eller hur stor del av miljön som påverkas och svårigheten att återställa den situation som rådde innan effekten inträffade.

3. När de mest betydande negativa effekterna har hanterats i enlighet med artikel 7 eller artikel 8 inom rimlig tid ska företaget hantera de mindre betydande negativa effekterna.

Artikel 7

Förebyggande av potentiella negativa effekter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen vidtar lämpliga åtgärder för att förebygga eller, om förebyggande inte är möjligt eller inte omedelbart är möjligt, på lämpligt sätt begränsa potentiella negativa effekter som har identifierats eller borde ha identifierats i enlighet med artikel 6 och vid behov prioriterats i enlighet med artikel 6a, i överensstämmelse med punkterna 2, 3, 4 och 5 i den här artikeln.

För att fastställa de lämpliga åtgärder som avses i första stycket ska vederbörlig hänsyn tas till

- a) om de potentiella effekterna endast orsakas av företaget, orsakas gemensamt av företaget och dess dotterbolag eller affärspartner eller endast orsakas av företagets affärspartner i dess verksamhetskedja,
 - b) om de potentiella negativa effekterna har uppstått inom dotterbolagets, den direkta affärspartnerns eller den indirekta affärspartnerns verksamhet och
 - c) företagets förmåga att påverka den affärspartner som orsakar de potentiella negativa effekterna.
2. Företagen ska vara skyldiga att i förekommande fall vidta följande åtgärder:
- a) Om det behövs på grund av arten av eller komplexiteten i de åtgärder som krävs för förebyggande, utan otillbörligt dröjsmål utarbeta och genomföra en handlingsplan för förebyggande, med rimliga och tydligt definierade tidsfrister för åtgärder samt kvalitativa och kvantitativa indikatorer för att mäta förbättringar. Handlingsplanen för förebyggande ska utarbetas i samråd med potentiellt berörda parter.

- b) Sträva efter avtalsenliga garantier från en direkt affärspartner som kommer att säkerställa efterlevnad av företagets uppförandekod och, om nödvändigt, en handlingsplan för förebyggande åtgärder, inbegripet att begära motsvarande avtalsenliga garantier från sina partner i den mån deras verksamhet ingår i företagets verksamhetskedja (contractual cascading). När sådana avtalsenliga garantier erhålls ska punkt 4 tillämpas.
 - c) Göra nödvändiga finansiella och icke-finansiella investeringar, till exempel i förvaltnings- eller produktionsprocesser och infrastruktur.
 - d) Tillhandahålla riktat och proportionellt stöd till små eller medelstora företag som är affärspartner till företaget, om efterlevnad av uppförandekoden eller handlingsplanen för förebyggande skulle äventyra de små och medelstora företagens bärkraft. Det riktade och proportionella stödet kan ges i form av finansiering, såsom direkt finansiering, lån till låg ränta, garantier för fortsatt anskaffning eller stöd för att säkra finansiering, eller vägledning, såsom utbildning eller uppgradering av ledningssystem.
 - e) I enlighet med unionsrätten, inbegripet konkurrenslagstiftningen, samarbeta med andra enheter, inbegripet, i förekommande fall, för att öka företagets förmåga att förebygga eller begränsa den negativa effekten, särskilt om ingen annan åtgärd är lämplig eller effektiv.
3. Vad gäller potentiella negativa effekter som inte kan förebyggas eller i tillräcklig utsträckning begränsas genom de åtgärder som förtecknas i punkt 2 får företaget försöka ingå ett avtal med en indirekt affärspartner, i syfte att uppnå efterlevnad av företagets uppförandekod eller en förebyggande handlingsplan. Vid ingåendet av ett sådant avtal ska punkt 4 tillämpas.

4. De avtalsenliga garantierna eller avtalet ska åtföljas av lämpliga åtgärder för att kontrollera efterlevnaden. För att kontrollera efterlevnaden får företaget hänvisa till lämpliga branschinitiativ eller oberoende tredjepartskontroll.

När avtalsenliga garantier erhålls eller ett avtal ingås med ett litet eller medelstort företag ska de villkor som används vara rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande. Om åtgärder för att kontrollera efterlevnaden vidtas med avseende på små och medelstora företag ska företaget stå för kostnaderna för den oberoende tredjepartskontrollen.

5. Vad gäller potentiella negativa effekter i den mening som avses i punkt 1 som inte kan förebyggas eller i tillräcklig utsträckning begränsas genom åtgärderna i punkterna 2, 3 och 4, ska företaget som en sista utväg vara skyldigt att avstå från att ingå nya eller utvidga befintliga förbindelser med den affärspartner i samband med vilken eller i vars verksamhetskedja effekten har uppstått och ska, om den lagstiftning som reglerar deras förbindelser så medger, vidta följande åtgärder:

- a) Tillfälligt avbryta affärsförbindelsen med avseende på verksamheten i fråga och samtidigt sträva efter att förebygga eller begränsa effekterna, om det finns rimliga förväntningar på att dessa ansträngningar kommer att ge resultat på kort sikt. Om det inte finns några sådana rimliga förväntningar eller om ansträngningarna inte gav resultat på kort sikt ska företaget avsluta affärsförbindelsen.
- b) Avsluta affärsförbindelsen med avseende på den berörda verksamheten, om de potentiella negativa effekterna är allvarliga.

Medlemsstaterna ska säkerställa att det finns en möjlighet att tillfälligt avbryta och avsluta affärsförbindelsen i avtal som regleras av deras lagstiftning i enlighet med första stycket, med undantag för avtal där parterna enligt lag är skyldiga att ingå dem.

6. Genom undantag från punkt 5 ska reglerade finansiella företag i den mening som avses i artikel 3 a iv inte vara skyldiga att tillfälligt avbryta eller avsluta affärsförbindelsen när de tillhandahåller de tjänster som avses i artikel 3 g.

När ett reglerat företag i den mening som avses i artikel 3 a iv beslutar att inte tillfälligt avbryta eller avsluta affärsförbindelsen i enlighet med första stycket ska det övervaka de faktiska negativa effekterna och samtidigt sträva efter att förebygga eller begränsa dem.

7. Genom undantag från punkt 5 ska företaget inte vara skyldigt att avsluta affärsförbindelsen om
- a) det finns rimliga förväntningar på att avslutandet skulle leda till en negativ effekt som är allvarligare än den potentiella negativa effekt som inte kunde förebyggas eller i tillräcklig utsträckning begränsas eller
 - b) det inte finns något tillgängligt alternativ till denna affärsförbindelse, som tillhandahåller en råvara, produkt eller tjänst som är nödvändig för företagets produktion av varor eller tillhandahållande av tjänster och avslutandet skulle orsaka väsentlig skada för företaget.

Om företaget beslutar att inte avsluta affärsförbindelsen i enlighet med första stycket ska det rapportera till den behöriga tillsynsmyndigheten om de vederbörligen motiverade skälen till detta beslut.

Företaget ska övervaka de potentiella negativa effekterna, regelbundet ompröva sitt beslut att inte avsluta affärsförbindelsen och sträva efter alternativa affärsförbindelser.

8. Skyldigheten att tillfälligt avbryta eller avsluta affärsförbindelsen i enlighet med punkt 5 ska inte tillämpas på affärsavtal som företaget har ingått före införlivandeperiodens utgång i enlighet med artikel 30 i detta direktiv.

Artikel 8

Åtgärder för att få faktiska negativa effekter att upphöra

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen vidtar lämpliga åtgärder för att få de faktiska negativa effekter som har identifierats eller borde ha identifierats i enlighet med artikel 6 och som vid behov har prioriterats i enlighet med artikel 6a att upphöra i enlighet med punkterna 2–6 i den här artikeln.

För att fastställa de lämpliga åtgärder som avses i första stycket ska vederbörlig hänsyn tas till

- a) om de faktiska negativa effekterna endast orsakas av företaget, orsakas gemensamt av företaget och dess dotterbolag eller affärspartner eller endast orsakas av företagets affärspartner i dess verksamhetskedja,
 - b) om de faktiska negativa effekterna har uppstått inom dotterbolagets, den direkta affärspartnerens eller den indirekta affärspartnerens verksamhet, och
 - c) företagets förmåga att påverka den affärspartner som orsakar de faktiska negativa effekterna.
2. Om de negativa effekterna inte kan fås att upphöra ska medlemsstaterna säkerställa att företagen minimerar omfattningen av en sådan effekt.
 3. Företagen ska vara skyldiga att i förekommande fall vidta följande åtgärder:
 - a) Neutralisera de negativa effekterna eller minimera deras omfattning. Åtgärden ska stå i proportion till de negativa effekternas betydelse och omfattning och till företagets inblandning i de negativa effekterna.

- b) Om det är nödvändigt på grund av att de negativa effekterna inte omedelbart kan fås att upphöra, utan onödigt dröjsmål utarbeta och genomföra en plan för korrigerande åtgärder med rimliga och tydligt definierade åtgärdsfrister och kvalitativa och kvantitativa indikatorer för att mäta förbättringar. Planen för korrigerande åtgärder ska utarbetas i samråd med berörda parter.
- c) Sträva efter avtalsenliga garantier från en direkt affärspartner som innebär att affärspartnern kommer att säkerställa efterlevnad av uppförandekoden och, vid behov, en plan för korrigerande åtgärder, inbegripet genom att begära motsvarande avtalsenliga garantier från sina partner i den mån de ingår i verksamhetskedjan (contractual cascading). När sådana avtalsenliga garantier erhålls ska punkt 5 tillämpas.
- d) Göra nödvändiga finansiella och icke-finansiella investeringar, till exempel i förvaltnings- eller produktionsprocesser och infrastruktur.
- e) Tillhandahålla riktat och proportionellt stöd till små eller medelstora företag som är affärspartner till företaget, om efterlevnad av uppförandekoden eller planen för korrigerande åtgärder skulle äventyra de små och medelstora företagens bärkraft. Det riktade och proportionella stödet kan ges i form av finansiering, såsom direkt finansiering, lån till låg ränta, garantier för fortsatt anskaffning eller stöd för att säkra finansiering, eller vägledning, såsom utbildning eller uppgradering av ledningssystem.
- f) I enlighet med unionsrätten, inbegripet konkurrenslagstiftningen, samarbeta med andra enheter, inbegripet, i förekommande fall, för att öka företagets förmåga att få den negativa effekten att upphöra eller minimera omfattningen av en sådan effekt, särskilt om ingen annan åtgärd är lämplig eller effektiv.
- g) Tillhandahålla avhjälpande åtgärder till drabbade personer och samhällen.

4. Vad gäller faktiska negativa effekter som inte kan fås att upphöra eller i tillräcklig utsträckning begränsas genom åtgärderna i punkt 3 får företaget försöka ingå ett avtal med en indirekt affärspartner, i syfte att uppnå efterlevnad av företagets uppförandekod eller en plan för korrigerande åtgärder. Vid ingåendet av ett sådant avtal ska punkt 5 tillämpas.
5. De avtalsenliga garantierna eller avtalet ska åtföljas av lämpliga åtgärder för att kontrollera efterlevnaden. För att kontrollera efterlevnaden får företaget hänvisa till lämpliga branschinitiativ eller oberoende tredjepartskontroll.

När avtalsenliga garantier erhålls eller ett avtal ingås med ett litet eller medelstort företag ska de villkor som används vara rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande. Om åtgärder för att kontrollera efterlevnaden vidtas med avseende på små och medelstora företag ska företaget stå för kostnaderna för den oberoende tredjepartskontrollen.

6. Vad gäller faktiska negativa effekter i den mening som avses i punkt 1 som inte kan fås att upphöra eller vars omfattning inte kunnat begränsas genom åtgärderna i punkterna 3, 4 och 5, ska företaget som en sista utväg vara skyldigt att avstå från att ingå nya eller utvidga befintliga förbindelser med den affärspartner i samband med vilken eller i vars verksamhetskedja effekten har uppstått och ska, om den lagstiftning som reglerar deras förbindelser så medger, vidta följande åtgärder:
 - a) Tillfälligt avbryta affärsförbindelsen med avseende på verksamheten i fråga, samtidigt som ansträngningar görs för att få de negativa effekterna att upphöra eller minimera deras omfattning, om det finns rimliga förväntningar på att dessa ansträngningar kommer att ge resultat på kort sikt. Om det inte finns några sådana rimliga förväntningar eller om ansträngningarna inte gav resultat på kort sikt ska företaget avsluta affärsförbindelsen.

- b) Avsluta affärsförbindelsen med avseende på den berörda verksamheten, om de negativa effekterna anses vara allvarliga.

Medlemsstaterna ska säkerställa att det finns en möjlighet att tillfälligt avbryta och avsluta affärsförbindelsen i avtal som regleras av deras lagstiftning i enlighet med första stycket, med undantag för avtal där parterna enligt lag är skyldiga att ingå dem.

7. Genom undantag från punkt 6 ska reglerade finansiella företag i den mening som avses i artikel 3 a iv när de tillhandahåller de tjänster som avses i artikel 3 g inte vara skyldiga att tillfälligt avbryta eller avsluta affärsförbindelsen.

När ett reglerat finansiellt företag i den mening som avses i artikel 3 a iv beslutar att inte tillfälligt avbryta eller avsluta affärsförbindelsen i enlighet med första stycket ska det övervaka den faktiska negativa effekten, samtidigt som ansträngningar görs för att få de negativa effekterna att upphöra eller minimera deras omfattning.

8. Genom undantag från punkt 6 ska företaget inte vara skyldigt att avsluta affärsförbindelsen om
- a) det finns rimliga förväntningar på att avslutandet skulle leda till en negativ effekt som är allvarligare än den faktiska negativa effekt som inte kunde fås att upphöra eller minimeras, eller
 - b) det inte finns något tillgängligt alternativ till denna affärsförbindelse, som tillhandahåller en råvara, produkt eller tjänst som är nödvändig för företagets produktion av varor eller tillhandahållande av tjänster och avslutandet skulle orsaka väsentlig skada för företaget.

Om företaget beslutar att inte avsluta affärsförbindelsen i enlighet med första stycket ska det rapportera till den behöriga tillsynsmyndigheten om de vederbörligen motiverade skälen till detta beslut.

Företaget ska övervaka de faktiska negativa effekterna, regelbundet ompröva sitt beslut att inte avsluta affärsförbindelsen och sträva efter alternativa affärsförbindelser.

9. Skyldigheten att tillfälligt avbryta eller avsluta affärsförbindelsen i enlighet med punkt 6 ska inte tillämpas på affärsavtal som företaget har ingått före införlivandeperiodens utgång i enlighet med artikel 30 i detta direktiv.

Artikel 9

Klagomålsförfarande

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att företag ger de personer och organisationer som förtecknas i punkt 2 möjlighet att lämna in klagomål till dem om de har berättigade farhågor om faktiska eller potentiella negativa effekter med avseende på företagens egen verksamhet, deras dotterbolags verksamhet och deras affärspartners verksamhet i företagens verksamhetskedjor.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att klagomålen kan lämnas in av
 - a) personer som påverkas av eller har rimliga skäl att anta att de kan komma att påverkas av en negativ effekt,
 - b) fackföreningar och andra arbetstagarrepresentanter som företräder enskilda personer som arbetar i den berörda verksamhetskedjan, och
 - c) organisationer i det civila samhället som är verksamma på områden som har koppling till de negativa effekter för de mänskliga rättigheterna eller miljön som klagomålet gäller.

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen inrättar ett rättvist, tillgängligt och öppet förfarande för att hantera sådana klagomål som avses i punkt 1, inbegripet ett förfarande för när företaget anser att klagomålet är ogrundat, och informera de berörda arbetstagarna och fackföreningarna om detta förfarande. Förfarandet ska säkerställa att identiteten på den person eller organisation som lämnar in klagomålet behandlas konfidentiellt och att nödvändiga åtgärder vidtas för att förhindra alla former av repressalier från företaget och dess dotterbolag.

Om klagomålet är välgrundat ska medlemsstaterna säkerställa att den negativa effekt som klagomålet gäller anses vara identifierad i den mening som avses i artikel 6, och företaget ska vidta lämpliga åtgärder i enlighet med artiklarna 7 och 8, bland annat tillhandahålla avhjälpande åtgärder vid behov.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att klagande har rätt att
- a) begära lämplig uppföljning av klagomålet från det företag till vilket de har lämnat in ett klagomål enligt punkt 1, och
 - b) träffa företagets företrädare på lämplig nivå för att diskutera de potentiella eller faktiska allvarliga negativa effekter som klagomålet gäller.
5. Medlemsstaterna ska säkerställa att företag tillåts att fullgöra de skyldigheter som anges i punkterna 1 och 3 första stycket genom deltagande i gemensamma klagomålsförfaranden, inbegripet sådana som inrättats gemensamt av företag, genom branschorganisationer eller flerpartsinitiativ, förutsatt att de kollektiva förfarandena uppfyller kraven i denna artikel.

Artikel 10

Övervakning

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att företagen regelbundet utvärderar sina egna och sina dotterbolags verksamheter och åtgärder och, vad gäller företags verksamhetskedjor, dessas affärspartners verksamheter och åtgärder, i syfte att övervaka effektiviteten i arbetet för att identifiera, förebygga, begränsa, stoppa och minimera omfattningen av de negativa effekterna. Sådana utvärderingar ska, i förekommande fall, baseras på kvalitativa och kvantitativa indikatorer och utföras utan onödigt dröjsmål efter en betydande förändring, men minst var 24:e månad och närhelst det finns rimliga skäl att anta att betydande nya risker för uppkomst av dessa negativa effekter kan tillkomma. Policyn för tillbörlig aktsamhet ska uppdateras i enlighet med resultatet av dessa bedömningar och med vederbörligt beaktande av relevant information från berörda parter.
2. Genom undantag från punkt 1 ska reglerade finansiella företag i den mening som avses i artikel 3 a iv, **när de tillhandahåller de tjänster som avses i artikel 3 g**, med avseende på **deras** affärspartner [...] endast utföra regelbundna utvärderingar för att övervaka effektiviteten när det gäller förebyggandet, begränsningen, stoppandet och minimeringen av omfattningen av de negativa effekter som identifierats i enlighet med artikel 6.3.

Artikel 11

Kommunikation

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att företag som inte omfattas av rapporteringskraven enligt artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU rapporterar om de frågor som omfattas av detta direktiv genom att på sin webbplats offentliggöra en årlig redovisning över räkenskapsåret på ett språk som är brukligt i internationella affärskretsar. Redovisningen ska offentliggöras inom en rimlig tidsperiod som inte får överstiga 12 månader efter balansdagen för det räkenskapsår för vilket redovisningen upprättas.

Företag som ingår i en förvaltningsberättelse för koncernen och är undantagna från skyldigheterna enligt artikel 19a eller 29a i direktiv 2013/34/EU i enlighet med artiklarna 19a.7 och 29a.7 i det direktivet ska anses ha fullgjort skyldigheten enligt denna artikel.

2. Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 28 med avseende på innehållet i och kriterierna för sådan rapportering enligt punkt 1, med närmare uppgifter om beskrivningen av tillbörlig aktsamhet, potentiella och faktiska negativa effekter och åtgärder som vidtagits avseende dessa effekter.

Artikel 12

Standardavtalsklausuler

För att ge stöd till företag i syfte att underlätta deras efterlevnad av artikel 7.2 b och artikel 8.3 c ska kommissionen, i samråd med medlemsstaterna och berörda parter, anta riktlinjer om frivilliga standardavtalsklausuler.

Artikel 13

Riktlinjer

För att ge stöd till företag eller medlemsstaternas myndigheter om hur företag bör uppfylla sina skyldigheter avseende tillbörlig aktsamhet ska kommissionen, i samråd med medlemsstaterna och berörda parter, Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, Europeiska miljöbyrån och i förekommande fall internationella organ med sakkunskap om tillbörlig aktsamhet, senast två år efter detta direktivs ikraftträdande utfärda riktlinjer, även för specifika sektorer eller specifika negativa effekter.

Artikel 14

Kompletterande åtgärder

1. Medlemsstaterna ska, för att tillhandahålla information och stöd till företag och affärspartner i deras verksamhetskedjor i deras ansträngningar att fullgöra skyldigheterna enligt detta direktiv, inrätta och driva egna eller gemensamma webbplatser, plattformar eller portaler. Särskild uppmärksamhet ska i detta avseende riktas mot små och medelstora företag i företagens verksamhetskedjor.
2. Utan att det påverkar tillämpliga regler för statligt stöd får medlemsstaterna ge finansiellt stöd till små och medelstora företag.
3. Kommissionen får komplettera medlemsstaternas stödåtgärder som bygger på befintliga unionsåtgärder för att stödja tillbörlig aktsamhet i unionen och i tredjeländer och får utarbeta nya åtgärder, inbegripet underlättande av gemensamma initiativ för berörda parter för att hjälpa företag att fullgöra sina skyldigheter.
4. Företag får förlita sig på branschsystem och flerpartsinitiativ för att stödja uppfyllandet av sina skyldigheter enligt artiklarna 5–11, i den mån sådana system och initiativ är lämpliga för att stödja fullgörandet av dessa skyldigheter. Kommissionen och medlemsstaterna får underlätta spridningen av information om sådana system eller initiativ och resultaten av dessa. Kommissionen ska i samarbete med medlemsstaterna utfärda riktlinjer för bedömning av ändamålsenligheten hos branschsystem och flerpartsinitiativ.

Artikel 15

Bekämpande av klimatförändringar

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att de företag som avses i artikel 2.1 a och 2.2 a antar en plan, inbegripet genomförandeåtgärder och tillhörande finansierings- och investeringsplaner, för att säkerställa att företagets affärsmodell och affärsstrategi är förenliga med omställningen till en hållbar ekonomi och med begränsningen av den globala uppvärmningen till 1,5 °C, i linje med Parisavtalet och målet att uppnå klimatneutralitet senast 2050 i enlighet med förordning (EU) 2021/1119, och, i förekommande fall, företagets exponering för kol-, olje- och gasrelaterad verksamhet, i enlighet med artiklarna 19a.2 a iii och 29a.2 a iii i direktiv 2013/34/EU. Denna plan ska särskilt, på grundval av information som företaget rimligen har tillgång till, ange i vilken utsträckning klimatförändringen utgör en risk för, eller är en konsekvens av, företagets verksamhet.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att företaget i sin plan inkluderar mål för minskade växthusgasutsläpp, om klimatförändringar identifieras eller borde ha identifierats som en betydande risk för, eller en betydande konsekvens av, företagets verksamhet.
3. [...]

Artikel 16

Auktoriserad företrädare

1. Medlemsstaterna ska fastställa regler med krav på att ett företag i den mening som avses i artikel 2.2 som bedriver verksamhet i en medlemsstat utser en juridisk eller fysisk person till sin auktoriserade företrädare, som är etablerad eller har hemvist i en av de medlemsstater där personen i fråga är verksam. Auktoriseringen ska vara giltig från och med den tidpunkt då den bekräftas av den auktoriserade företrädaren.

2. Medlemsstaterna ska fastställa regler med krav på att den auktoriserade företrädaren eller företaget meddelar den auktoriserade företrädarens namn, adress, e-postadress och telefonnummer till en tillsynsmyndighet i den medlemsstat där den auktoriserade företrädaren har hemvist eller är etablerad. Medlemsstaterna ska fastställa regler med krav på att den auktoriserade företrädaren på begäran tillhandahåller en kopia av auktoriseringen på ett officiellt språk i en medlemsstat till någon av tillsynsmyndigheterna.
3. Medlemsstaterna ska fastställa regler med krav på att den auktoriserade företrädaren eller företaget informerar en tillsynsmyndighet i den medlemsstat där den auktoriserade företrädaren har hemvist eller är etablerad och, om det inte är samma, en tillsynsmyndighet i den medlemsstat där företaget genererade större delen av sin nettoomsättning i unionen under det räkenskapsår som föregick det senaste räkenskapsåret om att företaget är ett företag i den mening som avses i artikel 2.2.
4. Medlemsstaterna ska fastställa regler med krav på att varje företag ger sin auktoriserade företrädare befogenhet att ta emot kommunikation från tillsynsmyndigheterna i alla frågor som är av vikt för att följa och kontrollera efterlevnaden av de nationella bestämmelser som införlivar detta direktiv. Företagen ska vara skyldiga att ge sina auktoriserade företrädare de befogenheter och resurser som krävs för att samarbeta med tillsynsmyndigheterna.
5. När ett företag i den mening som avses i artikel 2.2 inte fullgör de skyldigheter som fastställs i den här artikeln, bör alla medlemsstater i vilka ett sådant företag bedriver verksamhet vara behöriga att se till att dessa skyldigheter fullgörs i enlighet med nationell rätt. Den medlemsstat som avser att genomdriva de skyldigheter som fastställs i denna artikel ska underrätta tillsynsmyndigheterna via det europeiska nätverket av tillsynsmyndigheter i enlighet med artikel 21, så att andra medlemsstater inte genomdriver dem.

Artikel 17

Tillsynsmyndigheter

1. Varje medlemsstat ska utse en eller flera tillsynsmyndigheter med uppgift att övervaka efterlevnaden av de skyldigheter som fastställs i nationella bestämmelser som antagits i enlighet med artiklarna 6–11 och artikel 15 (*tillsynsmyndighet*).
2. Vad gäller de företag som avses i artikel 2.1 ska den behöriga tillsynsmyndigheten vara tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där företaget har sitt säte.
3. Vad gäller företag som avses i artikel 2.2 ska den behöriga tillsynsmyndigheten vara tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där företaget har en filial. Om företaget inte har någon filial i någon medlemsstat eller har filialer i olika medlemsstater, ska den behöriga tillsynsmyndigheten vara tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där företaget genererade större delen av sin nettoomsättning i unionen under det räkenskapsår som föregick det senaste räkenskapsåret före det datum som anges i artikel 30 eller det datum då företaget först uppfyllde kriterierna i artikel 2.2, beroende på vilket som inträffar sist.

Ett företag som avses i artikel 2.2 får, på grundval av ändrade omständigheter som leder till att det genererar den största delen av sin unionsomsättning i en annan medlemsstat, lämna en vederbörligen motiverad begäran om att ändra den tillsynsmyndighet som är behörig att reglera frågor som omfattas av detta direktiv med avseende på det företaget.

- 3a. Om moderbolaget uppfyller de skyldigheter som följer av detta direktiv på sina dotterbolags vägnar i enlighet med artikel 4a, ska den behöriga tillsynsmyndigheten för moderbolaget och dess dotterbolag vara moderbolagets tillsynsmyndighet enligt punkt 2 eller 3.

Om tillsynsmyndigheten enligt första stycket konstaterar att dotterbolaget inte fullgör de skyldigheter som fastställs i artikel 4a.2, ska den underrätta den tillsynsmyndighet som i enlighet med punkt 2 eller 3 skulle vara behörig med avseende på det dotterbolaget, för utövande av befogenheterna med avseende på det dotterbolaget i enlighet med artiklarna 18 och 20.

4. Om en medlemsstat utser mer än en tillsynsmyndighet ska den säkerställa att dessa myndigheters respektive befogenheter är tydligt definierade och att de samarbetar nära och effektivt med varandra.
5. Medlemsstaterna får utse de myndigheter som ska utöva tillsyn över reglerade finansiella företag till att även fungera som tillsynsmyndigheter vid tillämpningen av detta direktiv.

6. Senast den dag som anges i artikel 30.1 a ska medlemsstaterna informera kommissionen om namn och kontaktuppgifter för de tillsynsmyndigheter som utsetts enligt denna artikel samt om deras respektive behörighet om det finns flera utsedda tillsynsmyndigheter. De ska underrätta kommissionen om eventuella ändringar därvidlag.
7. Kommissionen ska offentliggöra en förteckning över tillsynsmyndigheterna, också på sin webbplats. Kommissionen ska regelbundet uppdatera förteckningen på grundval av den information som erhållits från medlemsstaterna.
8. Medlemsstaterna ska garantera tillsynsmyndigheternas oberoende och säkerställa att de och alla personer som arbetar för dem eller som har arbetat för dem samt revisorer eller experter som agerar för deras räkning utövar sina befogenheter på ett opartiskt och öppet sätt och med vederbörlig respekt för tystnadsplikten. Medlemsstaterna ska särskilt säkerställa att myndigheten är rättsligt och funktionellt oberoende av de företag som omfattas av detta direktiv eller andra marknadsintressen, att dess personal och de personer som ansvarar för dess ledning är fria från intressekonflikter, med förbehåll för sekretesskrav, och att de avstår från alla handlingar som är oförenliga med deras uppgifter.

Artikel 18

Tillsynsmyndigheternas befogenheter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsmyndigheterna har tillräckliga befogenheter och resurser för att utföra de uppgifter som de tilldelats enligt detta direktiv, inbegripet befogenhet att begära information och genomföra utredningar rörande efterlevnaden av de skyldigheter som fastställs i artiklarna 6–11 och artikel 15. När det gäller artikel 15 ska medlemsstaterna endast kräva att tillsynsmyndigheterna utövar tillsyn över att företagen har antagit planen.

2. En tillsynsmyndighet får inleda en utredning på eget initiativ eller som en följd av välgrundade farhågor som den underrättats om i enlighet med artikel 19, om den anser att den har tillräcklig information som tyder på att ett företag eventuellt åsidosätter sina skyldigheter enligt de nationella bestämmelser som antagits i enlighet med detta direktiv.
3. Inspektioner ska utföras i enlighet med den nationella lagstiftningen i den medlemsstat där inspektionen genomförs och föregås av en underrättelse till företaget, utom i de fall då en förhandsunderrättelse skulle hindra ett effektivt genomförande av inspektionen. Om en tillsynsmyndighet som ett led i sin utredning vill utföra en inspektion på en annan medlemsstats territorium än den egna, ska den begära bistånd från tillsynsmyndigheten i den medlemsstaten i enlighet med artikel 21.2.
4. Om en tillsynsmyndighet till följd av åtgärder som vidtagits i enlighet med punkterna 1 och 2 konstaterar att nationella bestämmelser som antagits i enlighet med detta direktiv inte har följts, ska den bevilja det berörda företaget en lämplig tidsfrist för att vidta korrigerande åtgärder, om sådana åtgärder är möjliga.

Vidtagandet av korrigerande åtgärder hindrar inte att sanktioner utdöms eller att civilrättsligt ansvar utlöses i händelse av skada, i enlighet med vad som följer av artiklarna 20 respektive 22.

5. När tillsynsmyndigheterna utför sina uppgifter ska de ha åtminstone följande befogenheter:
 - a) Beordra
 - i) upphörande av överträdelser av nationella bestämmelser som antagits i enlighet med detta direktiv,
 - ii) avstående från att upprepa det relevanta beteendet, och
 - iii) i förekommande fall, tillhandahållande av avhjälpande åtgärder som står i proportion till överträdelsen och som är nödvändiga för att få den att upphöra.

- b) Ålägga sanktioner i enlighet med artikel 20.
 - c) Besluta om interimistiska åtgärder i brådskande fall på grund av risken för allvarlig och irreparabel skada.
6. Tillsynsmyndigheterna ska utöva de befogenheter som avses i denna artikel i enlighet med nationell rätt
- a) direkt,
 - b) i samarbete med andra myndigheter, eller
 - c) genom hänvändelse till de behöriga rättsliga myndigheterna.
7. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje fysisk eller juridisk person har rätt till ett effektivt rättsmedel mot ett rättsligt bindande beslut som fattats av en tillsynsmyndighet avseende dem.

Artikel 19

Välgrundade farhågor

- 1. Medlemsstaterna ska säkerställa att fysiska och juridiska personer har rätt att framföra välgrundade farhågor till en tillsynsmyndighet när de på grundval av objektiva omständigheter har skäl att tro att ett företag inte följer de nationella bestämmelser som antagits i enlighet med detta direktiv (*välgrundade farhågor*).
- 2. Om de välgrundade farhågorna omfattas av en annan tillsynsmyndighets behörighet ska den myndighet som underrättas om farhågorna översända underlaget till den myndigheten.
- 3. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillsynsmyndigheterna bedömer de välgrundade farhågorna inom en lämplig tidsperiod och, när så är lämpligt, utövar sina befogenheter enligt artikel 18.

4. Tillsynsmyndigheten ska så snart som möjligt och i enlighet med relevanta bestämmelser i nationell lagstiftning samt i överensstämmelse med unionsrätten informera den person som avses i punkt 1 om resultatet av bedömningen av deras välgrundade farhågor och hur man kommit fram till detta.
5. Medlemsstaterna ska säkerställa att de personer som anmäler en väl underbyggd farhåga i enlighet med denna artikel och som i enlighet med nationell rätt har ett berättigat intresse i saken har tillgång till en domstol eller något annat oberoende och opartiskt offentligt organ som är behörigt att pröva den formella och materiella giltigheten av tillsynsmyndighetens beslut, åtgärder eller underlåtenhet att vidta åtgärder.

Artikel 20

Sanktioner

1. Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner, inbegripet böter, för överträdelse av nationella bestämmelser som antagits enligt detta direktiv och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.
2. Vid beslut om huruvida sanktioner ska påföras och, om så är fallet, vid fastställandet av typen av sanktion och lämplig nivå på denna, ska vederbörlig hänsyn tas särskilt till företagets ansträngningar att efterleva eventuella korrigerande åtgärder som de har ålagts att vidta av en tillsynsmyndighet, eventuella investeringar som gjorts och eventuellt riktat stöd som tillhandahållits i enlighet med artiklarna 7 och 8, samt till samarbete med andra enheter för att hantera negativa effekter i dess verksamhetskedjor, beroende på vad som är tillämpligt.
3. När böter utdöms ska de stå i proportion till företagets globala nettoomsättning.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att alla beslut av tillsynsmyndigheterna om sanktioner för överträdelse av nationella bestämmelser som antagits enligt detta direktiv offentliggörs, förblir offentligt tillgängliga i åtminstone tre år och skickas till det europeiska nätverket av tillsynsmyndigheter. Det offentliggjorda beslutet får inte innehålla några personuppgifter i den mening som avses i artikel 4.1 i förordning (EU) 2016/679.

Artikel 21

Europeiskt nätverk av tillsynsmyndigheter

1. Kommissionen ska inrätta ett europeiskt nätverk av tillsynsmyndigheter, bestående av företrädare för tillsynsmyndigheterna. Nätverket ska underlätta samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna och samordningen och anpassningen av tillsynsmyndigheternas reglerings-, utrednings-, sanktions- och tillsynspraxis samt, när så är lämpligt, utbyte av information dem emellan.

Kommissionen får bjuda in unionsbyråer med relevant sakkunskap på de områden som omfattas av detta direktiv att ansluta sig till det europeiska nätverket av tillsynsmyndigheter.

- 1a. Kommissionen ska inrätta ett säkrat system för utbyte av information om den nettoomsättning som genereras i unionen av ett företag som avses i artikel 2.2, som inte har någon filial i någon medlemsstat eller som har filialer i olika medlemsstater. Medlemsstaterna ska regelbundet lämna den information de har om den nettoomsättning som genereras av dessa företag. Kommissionen ska analysera denna information inom en rimlig tidsperiod och underrätta den medlemsstat där företaget genererade större delen av sin nettoomsättning i unionen under det räkenskapsår som föregick det senaste räkenskapsåret om att företaget är ett företag i den mening som avses i artikel 2.2 och att medlemsstatens tillsynsmyndighet är behörig i enlighet med artikel 17.3.
2. Tillsynsmyndigheterna ska utbyta relevant information och ge ömsesidigt bistånd när de utför sina uppgifter, och ska införa åtgärder som bidrar till ett effektivt ömsesidigt samarbete. Det ömsesidiga biståndet ska omfatta samarbete i syfte att utöva de befogenheter som avses i artikel 18, inbegripet med avseende på inspektioner och begäranden om information.
3. Tillsynsmyndigheterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att besvara en begäran om bistånd från en annan tillsynsmyndighet utan onödigt dröjsmål och inte senare än en månad efter mottagandet av begäran. Om det är nödvändigt på grund av omständigheterna i fallet får tidsfristen förlängas med högst två månader på grundval av en vederbörlig motivering. Till sådana åtgärder hör bland annat att översända relevant information om genomförandet av en pågående utredning.
4. En begäran om bistånd ska innehålla all nödvändig information, inklusive syftet med och skälen till denna. Tillsynsmyndigheterna ska endast använda den information som mottagits efter en begäran om bistånd för det ändamål för vilket den begärdes.

5. Den tillsynsmyndighet som tagit emot begäran ska meddela den begärande myndigheten om resultaten eller, beroende på omständigheterna, fortskridandet av de åtgärder som ska vidtas för att tillmötesgå begäran om bistånd.
6. Tillsynsmyndigheterna ska inte ta ut avgifter från varandra för insatser och åtgärder som vidtas till följd av en begäran om bistånd.

Tillsynsmyndigheter får dock i undantagsfall komma överens med andra tillsynsmyndigheter om regler om hur de ska ersätta varandra för vissa utgifter i samband med tillhandahållande av bistånd.

7. Den tillsynsmyndighet som är behörig enligt artikel 17.3 ska underrätta det europeiska nätverket av tillsynsmyndigheter om detta och om varje begäran om att ändra behörig tillsynsmyndighet.
8. Om det råder tvivel om fördelningen av befogenheter kommer den information som ligger till grund för denna fördelning att delas med det europeiska nätverket av tillsynsmyndigheter, som kan samordna insatserna för att finna en lösning.

9. Det europeiska nätverket av tillsynsmyndigheter ska offentliggöra tillsynsmyndigheternas beslut om sanktioner som avses i artikel 20.4.

Artikel 22

Företagens civilrättsliga ansvar och rätten till full ersättning

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att ett företag kan hållas ansvarigt för skada som har åsamkats en fysisk eller juridisk person, förutsatt att
- a) företaget uppsåtligen eller genom vårdslöshet har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artiklarna 7 och 8, när den rättighet, det förbud eller den skyldighet som anges i bilaga I syftar till att skydda den fysiska eller juridiska personen, och
 - b) den fysiska eller juridiska personens rättsliga intressen som skyddas enligt nationell rätt har lidit skada till följd av en underlåtelse som avses i led a.

Ett företag kan inte hållas ansvarigt om skadan endast har orsakats av dess affärspartner i dess verksamhetskedja.

2. Om företaget har hållits ansvarigt i enlighet med punkt 1 ska en fysisk eller juridisk person ha rätt till full ersättning för den skada som har uppstått, i enlighet med nationell rätt. Full ersättning enligt detta direktiv ska inte medföra överkompensation, oavsett om det sker genom straffskadestånd, flerfaldiga skadestånd eller andra typer av skadestånd.

3. Ett företags civilrättsliga ansvar för skador som uppstår enligt denna bestämmelse ska inte påverka det civilrättsliga ansvaret för dess dotterbolag eller för någon direkt eller indirekt affärspartner i företagets verksamhetskedja.

Om skadan har orsakats gemensamt av företaget och dess dotterbolag eller dess direkta eller indirekta affärspartner, ska de vara solidariskt ansvariga, utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i nationell rätt om villkoren för solidariskt ansvar och regressrätt.

4. Reglerna om civilrättsligt ansvar i detta direktiv ska inte påverka tillämpningen av unionsregler eller nationella regler om civilrättsligt ansvar med avseende på negativa effekter för de mänskliga rättigheterna eller miljön när dessa regler föreskriver ansvar i situationer som inte omfattas av detta direktiv eller föreskriver strängare ansvar än detta direktiv.
5. Medlemsstaterna ska säkerställa att de bestämmelser i nationell rätt som införlivar denna artikel är internationellt tvingande i fall där den lag som är tillämplig på sådana anspråk inte är lagen i en medlemsstat.

Artikel 23

Rapportering av överträdelser och skydd av personer som rapporterar överträdelser

Direktiv (EU) 2019/1937 ska tillämpas på rapportering av alla överträdelser av detta direktiv och på skyddet av personer som rapporterar sådana överträdelser.

Artikel 24

[...]

Artikel 25

[...]

Artikel 26

[...]

Ändring av direktiv (EU) 2019/1937

I del I punkt E.2 i bilagan till direktiv (EU) 2019/1937 ska följande led läggas till:

”vi) Europaparlamentets och rådets direktiv ... av den ... om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet och om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 (EUT L,....)*.†.

* [Europaparlamentets och rådets direktiv ... av den ... om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet och om ändring av direktiv (EU) 2019/1937* (EUT L,....”.

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 11 ska ges till kommissionen tills vidare från och med [den dag då detta direktiv träder i kraft].
3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 11 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.

+ EUT: Lägg till nummer och datum för det direktiv som återfinns i dokument ... och inför EUT-hänvisningen för det direktivet i fotnoten.

5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artikel 11 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 29

Översyn

Kommissionen ska senast [*sju år efter den dag då detta direktiv träder i kraft*] lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av detta direktiv. Rapporten ska utvärdera hur effektivt detta direktiv har uppnått sina mål och bedöma följande frågor:

- a) Om de tröskelvärden för antal anställda och nettoomsättning som fastställs i artikel 2.1 behöver ses över.
- b) Om förteckningen över sektorer i artikel 2.1 b behöver ändras, bland annat för att anpassa den till riktlinjer från Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling.
- ba) Om det kriterium för den nettoomsättning som genereras i unionen som fastställs i artikel 2.2 och tröskelvärdet för nettoomsättningen däri behöver ses över.

- bb) Om artikel 2 behöver ses över så att antalet anställda och nettoomsättningen i företags dotterbolag ingår i beräkningen av antalet anställda och nettoomsättningen i företaget.
- bc) Om artikel 3 a behöver ses över så att andra juridiska personer som har bildats i andra juridiska former än de former som förtecknas i bilaga I till direktiv 2013/34/EU eller i en form som är jämförbar med de former som förtecknas i den bilagan omfattas.
- c) Om bilaga I behöver ändras, bland annat mot bakgrund av den internationella utvecklingen.
- ca) Om definitionen av verksamhetskedja i artikel 3 g behöver ses över, inbegripet om tillhandahållandet av investeringar **eller tillhandahållandet av de tjänster som avses i artikel 3 g av reglerade finansiella företag i den mening som avses i artikel 3 a iv,** behöver inkluderas.
- d) Om artiklarna 4–14 bör utvidgas till att omfatta negativa climateffekter eller om artikel 15 behöver ses över.

Artikel 30

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska senast den... [*två år efter det att detta direktiv har trätt i kraft*] anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska genast överlämna texten till dessa bestämmelser till kommissionen.

De ska tillämpa dessa bestämmelser enligt följande:

- a) Från och med [*tre år efter det att detta direktiv har trätt i kraft*] vad gäller företag som har bildats i enlighet med medlemsstatens lagstiftning och som hade mer än 1000 anställda i genomsnitt och genererade en global nettoomsättning på mer än 300 miljoner EUR under det senaste räkenskapsår som föregick [*tre år efter det att detta direktiv har trätt i kraft*] för vilket en årsredovisning har eller borde ha antagits.
- b) Från och med ... [*tre år efter det att detta direktiv har trätt i kraft*] vad gäller företag som har bildats i enlighet med ett tredjelands lagstiftning och som genererade en nettoomsättning på mer än 300 miljoner EUR i unionen under det senaste räkenskapsår som föregick [*tre år efter det att detta direktiv har trätt i kraft*].
- c) Från och med den... [*fyra år efter det att detta direktiv har trätt i kraft*] vad gäller de företag som avses i artikel 2.1 a och artikel 2.2 a,
- d) Från och med den... [*fem år efter det att detta direktiv har trätt i kraft*] vad gäller de företag som avses i artikel 2.1 b och artikel 2.2 b.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 31

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 32

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i ...

På Europaparlamentets vägnar

På rådets vägnar

Ordförande

Ordförande

DEL I**1. MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER SOM AVSES I ARTIKEL 3 C**

1. [...]
2. Rätten till liv, inbegripet privata eller offentliga säkerhetsvakter som skyddar företagets resurser, anläggningar eller personal och som på grund av bristande instruktioner eller kontroll från företagets sida orsakar en persons död, tolkat i enlighet med artikel 6.1 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.
3. Förbudet mot tortyr eller grym, omänsklig eller förnedrande behandling, inbegripet privata eller offentliga säkerhetsvakter som skyddar företagets resurser, anläggningar eller personal och som på grund av bristande instruktioner eller kontroll från företagets sida utsätter en person för tortyr eller grym, omänsklig eller förnedrande behandling, tolkat i enlighet med artikel 7 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.
4. Rätten till frihet och säkerhet, tolkat i enlighet med artikel 9.1 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.
5. Förbudet mot godtyckligt eller olagligt ingripande med avseende på en persons privatliv, familj, hem eller korrespondens och olagliga angrepp mot personens heder eller anseende, tolkat i enlighet med artikel 17 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.
6. Förbudet mot inblandning i rätten till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet, tolkat i enlighet med artikel 18 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.

7. Rätten att åtnjuta rättvisa och gynnsamma arbetsvillkor, inbegripet en skälig lön och en tillräcklig levnadslön, en godtagbar tillvaro, trygga och sunda arbetsförhållanden och en skälig begränsning av arbetstiden, tolkat i enlighet med artikel 7 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.
8. Förbudet mot att begränsa arbetstagarnas tillgång till lämpligt boende, om arbetskraften är inhyst i boende som tillhandahålls av företaget, och att begränsa arbetstagarnas tillgång till lämplig föda, kläder, vatten och sanitet på arbetsplatsen, tolkat i enlighet med artikel 11 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.
9. [...]
10. Förbudet mot anställning av barn under den ålder då skolplikten upphör och, under alla omständigheter, barn under 15 år, såvida detta inte föreskrivs i lagstiftningen på anställningsorten i enlighet med artikel 2.4 i Internationella arbetsorganisationens konvention om minimiålder, 1973 (nr 138), tolkat i enlighet med artiklarna 4–8 i Internationella arbetsorganisationens konvention om minimiålder, 1973 (nr 138).
11. Förbudet mot de värsta formerna av barnarbete (personer under 18 års ålder), tolkat i enlighet med artikel 3 i Internationella arbetsorganisationens konvention om de värsta formerna av barnarbete, 1999 (nr 182). Detta omfattar
 - a) alla former av slaveri och med slaveri jämförbara bruk och sedvänjor, såsom handel med barn, trälldom för skuld, livegenskap och tvångsarbete, inklusive rekrytering med våld eller tvång av barn för utnyttjande i väpnade konflikter,
 - b) utnyttjande, rekrytering och utbudande av barn för prostitution, produktion av pornografiska framställningar eller pornografiska framträdanden,

- c) utnyttjande, rekrytering och utbudande av barn för olaglig verksamhet, särskilt för framställning av och handel med narkotiska preparat, och
 - d) arbete som genom sin natur eller de omständigheter under vilka det utförs kan skada barns hälsa, säkerhet eller moral.
12. Förbudet mot tvångsarbete eller obligatoriskt arbete, med vilket avses varje arbete eller tjänst, som avfordras en person under hot om något slag av straff och till vars utförande ifrågavarande person icke erbjudit sig av fri vilja, tolkat i enlighet med artikel 2.1 i Internationella arbetsorganisationens konvention angående tvångs- eller obligatoriskt arbete, 1930 (nr 29). Med tvångsarbete eller obligatoriskt arbete ska inte avses varje arbete eller tjänst som uppfyller kraven i artikel 2.2 i Internationella arbetsorganisationens konvention angående tvångs- eller obligatoriskt arbete, 1930 (nr 29) eller artikel 8.3 b och c i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.
13. Förbudet mot alla former av slaveri och slavhandel, inbegripet slaveriliknande förhållanden, trälldom eller andra former av överhöghet eller förtryck på arbetsplatsen, däribland extremt ekonomiskt eller sexuellt utnyttjande och förnedring, eller människohandel, tolkat i enlighet med artikel 8 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.

14. [...]
15. Föreningsfriheten, mötesfriheten, organisationsrätten och rätten till kollektiva avtalsförhandlingar, tolkat i enlighet med artiklarna 21 och 22 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, artikel 8 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, Internationella arbetsorganisationens konvention angående föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten, 1948 (nr 87) och Internationella arbetsorganisationens konvention angående tillämpning av principerna för organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten, 1949 (nr 98). Detta omfattar följande rättigheter:
- a) Arbetstagare har rätt att bilda eller ansluta sig till en fackförening.
 - b) Bildande, anslutning till eller medlemskap i en fackförening får inte användas som skäl till omotiverad diskriminering eller vedergällning.
 - c) Fackföreningar har rätt att verka fritt i linje med sina författningar och regler utan inblandning av myndigheterna.
 - d) Rätten att strejka och rätten till kollektiva avtalsförhandlingar.
16. Förbudet mot ojämlik behandling i arbetslivet, såvida detta inte är motiverat av anställningens krav, tolkat i enlighet med artiklarna 2 och 3 i Internationella arbetsorganisationens konvention angående lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde, 1951 (nr 100), artiklarna 1 och 2 i Internationella arbetsorganisationens konvention angående diskriminering i fråga om anställning och yrkesutövning, 1958 (nr 111) och artikel 7 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Detta omfattar i synnerhet
- a) betalning av ojämlik ersättning för arbete av lika värde, och
 - b) diskriminering på grund av nationell härstamning eller socialt ursprung, ras, hudfärg, kön, religion eller politisk åskådning.

17. [...]
18. Förbudet mot att orsaka skadlig förändring av marken, förorening av vatten eller luft, skadliga utsläpp eller överdriven vattenförbrukning eller annan påverkan på naturresurser, såsom avskogning, som
- a) väsentligt försämrar de naturliga livsbetingelserna för bevarande eller framställning av livsmedel,
 - b) förvägrar en person tillgång till säkert och rent dricksvatten,
 - c) gör det svårt för en person att komma åt sanitära inrättningar eller förstör dem,
 - d) skadar en persons hälsa,
- tolkat i enlighet med artikel 6.1 i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och artiklarna 11 och 12 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.
19. Förbudet mot att olagligen utrymma eller inta mark, skogar och vattenresurser i samband med förvärv, utveckling eller annan användning av mark, skogar och vattenresurser, inbegripet genom avskogning, vars användning säkerställer en persons försörjning, tolkat i enlighet med artikel 11 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.
20. [...]
21. [...]

2. INSTRUMENT OM MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER OCH GRUNDLÄGGANDE FRIHETER

- ☐ Den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.
- ☐ Den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.
- ☐ Internationella arbetsorganisationens grundläggande konventioner:
 - ☐ Konvention angående föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten, 1948 (nr 87).
 - ☐ Konventionen angående tillämpning av principerna för organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten, 1949 (nr 98).
 - ☐ Konventionen angående tvångs- eller obligatoriskt arbete, 1930 (nr 29) (och dess protokoll från 2014)
 - ☐ Konventionen angående avskaffande av tvångsarbete, 1957 (nr 105).
 - ☐ Konventionen om minimiålder för tillträde till arbete, 1973 (nr 138).
 - ☐ Konventionen om förbud mot och omedelbara åtgärder för att avskaffa de värsta formerna av barnarbete, 1999 (nr 182).
 - ☐ Konventionen angående lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde, 1951 (nr 100).
 - ☐ Konventionen angående diskriminering i fråga om anställning och yrkesutövning, 1958 (nr 111).

DEL II

FÖRBUD OCH SKYLDIGHETER AVSEENDE MILJÖSKYDD ENLIGT ARTIKEL 3 B

1. Skyldigheten att undvika eller minimera negativa konsekvenser för den biologiska mångfalden, tolkad i enlighet med artikel 10 b i 1992 års konvention om biologisk mångfald och tillämplig lag i den berörda jurisdiktionen, inbegripet skyldigheterna i Cartagenaprotokollet angående utvecklingen, hanteringen, transporten, användningen, överföringen och utsättningen av levande modifierade organismer och i Nagoyaprotokollet om tillträde till genetiska resurser samt rimlig och rättvis fördelning av den nytta som uppstår vid deras användning, vilket är fogat till konventionen om biologisk mångfald, av den 12 oktober 2014.
2. Förbudet mot import, export, reexport eller införande från havet av ett exemplar som upptagits i bilagorna I–III till konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter (Cites) av den 3 mars 1973 utan tillstånd, tolkat i enlighet med artiklarna III, IV och V i konventionen.
3. Förbudet mot tillverkning, import och export av produkter med tillsatt kvicksilver som förtecknas i bilaga A del I till Minamatakonventionen om kvicksilver av den 10 oktober 2013 (*Minamatakonventionen*), tolkat i enlighet med artikel 4.1 i konventionen.
4. Förbudet mot användning av kvicksilver eller kvicksilverföreningar i de tillverkningsprocesser som förtecknas i bilaga B del I i Minamatakonventionen efter det utfasningsdatum som anges i konventionen för de enskilda processerna, tolkat i enlighet med artikel 5.2 i konventionen.

5. Förbudet mot olaglig behandling av kvicksilveravfall, tolkat i enlighet med artikel 11.3 i Minamatakonventionen och artikel 13 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/852⁷⁶.
6. Förbudet mot tillverkning och användning av de kemikalier som förtecknas i bilaga A till Stockholmskonventionen av den 22 maj 2001 om långlivade organiska föroreningar, tolkat i enlighet med artikel 3.1 a i) i konventionen och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1021⁷⁷.
7. Förbudet mot olaglig hantering, insamling, lagring och bortskaffande av avfall, tolkat i enlighet med artikel 6.1 d i och ii i Stockholmskonventionen och artikel 7 i förordning (EU) 2019/1021.
8. Förbudet mot import eller export av en kemikalie som förtecknas i bilaga III till Rotterdamkonventionen om förfarandet med förhandsgodkännande sedan information lämnats för vissa farliga kemikalier och bekämpningsmedel i internationell handel (UNEP/FAO) av den 10 september 1998, tolkat i enlighet med artiklarna 10.1, 11.1 b och 11.2 i konventionen, och med angivelse av den importerande eller exporterande parten i konventionen i linje med förfarandet med förhandsgodkännande sedan information lämnats (*PIC-förfarandet*).

⁷⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/852 av den 17 maj 2017 om kvicksilver och om upphävande av förordning (EG) nr 1102/2008 (EUT L 137, 24.5.2017, s. 1).

⁷⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1021 av den 20 juni 2019 om långlivade organiska föroreningar (EUT L 169, 25.6.2019, s. 45).

9. Förbudet mot olaglig import och export av kontrollerade ämnen i bilagorna A, B, C och E till Montrealprotokollet om ämnen som bryter ned ozonskiktet till Wienkonventionen för skydd av ozonskiktet, tolkat i enlighet med artikel 4B i Montrealprotokollet och licensieringsbestämmelserna enligt tillämplig lag i den berörda jurisdiktionen.
10. Förbudet mot export av farligt eller annat avfall, tolkat i enlighet med artikel 1.1 och 1.2 i Baselkonventionen om kontroll av gränsöverskridande transporter och om slutligt omhändertagande av farligt avfall av den 22 mars 1989 (*Baselkonventionen*) och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006⁷⁸
- a) till en part i konventionen som har förbjudit import av sådant farligt avfall eller annat avfall, tolkat i enlighet med artikel 4.1 b i Baselkonventionen,
 - b) till en importerande stat som inte har lämnat ett skriftligt medgivande till den speciella importen, i de fall då den importerande staten inte har förbjudit import av sådant avfall, tolkat i enlighet med artikel 4.1 c i Baselkonventionen,
 - c) till en icke-part i Baselkonventionen, tolkat i enlighet med artikel 4.5 i Baselkonventionen,

⁷⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av avfall (EUT L 190, 12.7.2006, s. 1).

- d) till en importerande stat om sådant farligt avfall eller annat avfall inte hanteras på ett miljövänligt sätt i den importerande staten eller på annat håll, tolkat i enlighet med artikel 4.8 första meningen i Baselkonventionen.
11. Förbudet mot export av farligt avfall från de länder som förtecknas i bilaga VII till Baselkonventionen till länder som inte förtecknas i bilaga VII för verksamheter som förtecknas i bilaga IV till Baselkonventionen, tolkat i enlighet med artikel 4A i Baselkonventionen och artiklarna 34 och 36 i förordning (EG) nr 1013/2006.
12. Förbudet mot import av farligt avfall och annat avfall från en icke-part som inte har ratificerat Baselkonventionen, tolkat i enlighet med artikel 4.5 i Baselkonventionen.
13. Skyldigheten att undvika eller minimera de negativa effekterna på de kultur- och naturvärden som avgränsas som naturarv enligt definitionen i artikel 2 i konventionen om skydd för världens kultur- och naturarv av den 16 november 1972 (*Världsarvskonventionen*), tolkat i enlighet med artikel 5 d i Världsarvskonventionen och tillämplig lag i den berörda jurisdiktionen.
14. Skyldigheten att undvika eller minimera de negativa effekterna på våtmarker enligt definitionen i artikel 1 i konventionen om våtmarker av internationell betydelse, i synnerhet såsom livsmiljö för våtmarksfåglar (*Ramsarkonventionen*) av den 2 februari 1971, tolkat i enlighet med artikel 4.1 i Ramsarkonventionen och tillämplig lag i den berörda jurisdiktionen.

15. Skyldigheten att förhindra förorening från fartyg, tolkad i enlighet med den internationella konventionen till förhindrande av förorening från fartyg av den 2 november 1973, ändrad genom 1978 års protokoll (Marpol 73/78). Detta omfattar följande:
- a) Förbudet mot utsläpp i havet av
 - i) olja eller oljehaltiga blandningar enligt definitionen i regel 1 i bilaga I till Marpol 73/78, tolkat i enlighet med reglerna 9–11 i bilaga I till Marpol 73/78,
 - ii) skadliga flytande ämnen enligt definitionen i regel 1.6 i bilaga II till Marpol 73/78, tolkat i enlighet med reglerna 5 och 6 i bilaga II till Marpol 73/78 och
 - iii) toalettavfall enligt definitionen i regel 1.3 i bilaga IV till Marpol 73/78, tolkat i enlighet med reglerna 8 och 9 i bilaga IV till Marpol 73/78.
 - b) Förbudet mot olaglig förorening genom skadliga ämnen som transporteras till sjöss i förpackad form enligt definitionen i regel 1 i bilaga III till Marpol 73/78, tolkat i enlighet med reglerna 1–7 i bilaga III till Marpol 73/78.
 - c) Förbudet mot olaglig förorening genom fast avfall från fartyg enligt definitionen i regel 1 i bilaga V till Marpol 73/78, tolkat i enlighet med reglerna 3–6 i bilaga V till Marpol 73/78.
16. Förbudet mot olaglig förorening av den marina miljön genom dumpning enligt definitionen i artikel 1.1 i Förenta nationernas havsrättskonvention av den 10 december 1982, tolkat i enlighet med artikel 210 i havsrättskonventionen och tillämplig lag i den berörda jurisdiktionen.

FÖRTECKNING ÖVER STATISTISK NÄRINGSGRENSINDELNING SOM
DEFINIERAS I BILAGA IV TILL FÖRORDNING (EG) NR 1893/2006 OCH SOM AVSES
I ARTIKEL 2.1 B

Artikel	Sektor	Motsvarande Nace-kod
2.1 b i	Tillverkning av textilier, läder, läder- och skinnvaror mm (inklusive skodon)	Avdelning C (huvudgrupperna 13–15)
2.1 b i	Partihandel med textilier, kläder och skodon	Avdelning G, huvudgrupp 46, grupp 46.4, undergrupperna 46.1–46.2
2.1 b ii	Jordbruk, skogsbruk och fiske (inklusive vattenbruk)	Avdelning A
2.1 b ii	Framställning av livsmedel och drycker	Avdelning C (huvudgrupperna 10–11)

2.1 b ii	Partihandel med jordbruksråvaror, levande djur, trä, livsmedel och drycker	Avdelning G, huvudgrupp 46, grupp 46.1, undergrupperna 46.11–46.13 och 46.16–46.17
		Avdelning C huvudgrupp 46, grupp 46.2
		Avdelning C huvudgrupp 46, grupp 46.3
2.1 b iii	Utvinning av mineraltillgångar oavsett var de utvinns (inklusive råolja, naturgas, kol, brunkol, metaller och metallmalmer samt andra icke-metalliska mineraliska produkter och stenbrottsprodukter)	Avdelning B
2.1 b iii	Tillverkning av stål- och metallprodukter, andra icke-metalliska mineraliska produkter och metallvaror (utom maskiner och apparater)	Avdelning C (huvudgrupperna 23–25)
2.1 b iii	Partihandel med mineraltillgångar, basprodukter och insatsvaror av mineral (inklusive metaller och metallmalmer, byggmaterial, bränslen, kemikalier och andra insatsvaror)	Avdelning G, huvudgrupp 46, grupp 46.7, undergrupperna 46.71–46.73 och 46.75–46.76